46՝Դ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 550 ՀԱՅԼԻՍ 12/25 ՓԵՏՐ. 1903 ՇԱԲԱԹ

27 ՋԻԼԳՍՏԷ 12 ՇՈՒՊՍԹ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՊԻՆԴՈՒՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրան Ռիւ Մասթէր, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կա չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزیتهدر
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره نامهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեա
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	100 »	60 »
Դրսերու համար	25 ֆր	12 »

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տող 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՒՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՆՈ՞ՆՑ ՇԻՆԱԾԸ

Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին ընդարձակ հաստատութեան մաս կազմող Որբանոց-Արհեստանոցին արտադրութիւնները օրէօր բաւական երես ելլուելիք ապրանքներ եղած են, Հայգաբարձութեան անդուլ ջանքերուն շնորհիւ։

Երբ այս օգտակար ձեռնարկը գործադրութեան դրուեցաւ, ոչ ոք կրնար գուշակել և ոչ ալ կրնար յուսալ թէ գոհացուցիչ արդիւնք մը երեւան պիտի գար առաջ, մէկ կողմէն ուսանողանոց տղայոց արհեստ սովրեցնելով, միւս կողմէն ալ հասոյթի նոր աղբիւր մը բանալով այն հաստատութեան որ ամէն օր նորանոր ծախքերու կը կարօտէր։

Գործը սակայն լրիւ ու մինչև ամբողջացաւ, ու տարիներու հոլովումին հետ Հիւանդանոցի գրասենեակը լեցուեցաւ զանազան առարկաներով, որոնք որը ուսանողներուն ձեռքերովը կերտուած էին։ Բայց որվհետեւ այս ապրանքներուն համար տրամադրելի մասնաւոր վաճառատուն մը չունէր Հիւանդանոցը, մեր մէջէն շատեր կ'անդիտանային անոնց գոյութիւնը, անանկ որ եթէ երբեք ատենին մամուլը արձագանքը չբլար անոնց, շա՛տ հաւանական էր որ անոնք իրենց ամբողջութիւնո՛վը դատապարտուած բլլային մնալու փոշիներու տակ։

Այդ ապրանքներուն մէջ ամէնէն աղէկ շինուածներն էին սթոռներ, սեղաններ, կահ կարասիքի վերաբերեալ զանազան առարկաներ, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ կօշիկներ խնամքով պատրաստուած։

Ոմանք թերթերէն արձագանգուած և ոմանք ալ բերէ բերան եղած տեղեկութիւններէն քաջալերուած այդ ապրանքներէն գնեցին ու մինչեւ հիմա ալ անոնցմով կը գոհացնեն իրենց պէտքերը, բարենպատակ հաստատութեան մը օգտուած բլլալու ալ գոհունակութիւնով։

Սակայն այս մէկ դանիները չատ ցնցաւ թիւ մը կը կազմեն մեր հայրենիքին մէջ։ Անգին սուտար թիւ մը կայ որ երբեք տեղեկութիւն չունի ասոնց վրայ և ամէն անգամ որ այդ ապրանքներուն պէտք ունենայ, կը դիմէ հոն՝ ուր վարժուած է։

Այնպէս կը կարծենք թէ ա՛լ ժամանակը եկած է որ Հայգաբարձութիւնը այդ ապրանքներուն առաւելութիւնը և մանաւանդ իր խնամքին յանձնուած հաստատութեան ամենատարբերակն մէկ պէտքը նկատի առնելով, զանոնք ժողովուրդին ներկայացնելու միջոցները խորհի, ու մի անգամ ընդ միշտ կապէ ժողովուրդին ոտքը Որբանոց-Արհեստանոցին հետ։

Ու ասիկա, ինչպէս ուրիշ անգամներ ալ նշուած ենք, վաճառատունի մը բացումով, կրնայ զօրաւոր կռուան մը բլլալ այդ ապրանքներուն սպառումին, քանի որ կարելի բան չէ որ ամէն մարդ կռահէ թէ Մեծ-նոր խանի Հիւանդանոցի գրասենեակը իրեն կից սենեակ մըն ալ ունի, յատկացուած Որբանոց - Արհեստանոցի արտադրութեանց։

Հարիւրաւոր, հազարաւոր մարդիկ կան որոնք ո՛չ լրագիր կը կարդան և ոչ ալ տեղեկութիւն ունին թէ Հիւանդանոցին մէջ Արհեստանոց մըն ալ բացուած է, որուն արտադրութիւնները ի վաճառ հանուած են գրասենեակին մէջ։ Որպէս զի մեր հասարակութեան ամէն դասակարգին պատկանողները կարող բլլան այդ ապրանքները գնահատելու, անմիջական պէտք մըն է որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը հրապարակին վրայ կեդրոն տեղ մը վաճառատուն մը բանայ, և հո՛ն ցուցադրէ Որբանոց-Արհեստանոցին զանազան ապրանքները։ Առանց այս վաճառատունին չատ դժուար պիտի բլլայ այդ ապրանքները ձեռքէ հանել, և միւնոյն ատեն մղում մը տալ այդ գործին, որովհետեւ ապրանքներուն չի ծախուելովը բնականաբար որ և է օգուտ մը չի պիտի ունենայ նաեւ անոնց իրարու վրայ բարդուիլը։

Վաճառատունի մը պէտքը բացարձակապէս անհրաժեշտ է այս գործին յաջողութեանը համար ու կ'արժէ որ ամէն զոհողութիւն բլլուի վայրկեան մը առաջ այս խնդիրը նպատակ առնելու։ Վարպետ Ինչիճեանը մը այդ վաճառատունին մէջ, պիտի կրնար չա՛տ դիւրաւ յաճախորդ գտնել չէ թէ միւնակ Հայերէն, այլ օտար անցորդներէն ալ, քանի որ ներկայացուելիք ապրանքները թէ՛ իրապէս գեղեցիկ արտադրութիւններ եղած պիտի բլլային և թէ միանգամայն ժամ՝ հրապարակի գիներէն։

Ապրանքներուն առաւելութենէն և ժամանութենէն զատ Հիւանդանոցինը բլլալն ալ արդէն բաւական մեծ երաշխաւորութիւն մըն է սպառումին առատութեանը, անանկ որ վաճառատունը բացուելուն իսկ, յաջողութիւնը ակներեւ է։

Բայց եթէ Հոգաբարձութիւնը ի վիճակի չէ այս վաճառատունը բանալու համար պէտք եղած զոհողութիւնները ընելու,— ինչ որ չենք կրնար ըմբռնել, քանի որ մանաւանդ այս վերջին տարիներուն մէջ Հիւանդանոցի հասոյթները ամէնէն աւելի բազմապատկուած են — ուրիշ չատ մը միջոցներով կարելի է դարձեալ այդ ապրանքները ժողովուրդին տրամադրութեան տակ դնել։

Ամէնէն առաջ սա մասնումը ունենալու է մարդ որ գնող մը երբե՛ք չի խորհիր թէ ծախողը ո՛ւր կը գտնուի, ծախո՛ղը պէ՛տք է ինքզինքը ներկայացնէ գնողին, բլլայ հրապարակին վրայ փողոցներու մէջ, բլլայ ոտքի վրայ, հոս, հոն վազող։ Այսպէս եղած են ամէն երկրի մէջ, ամէն առուտուր ընող մարդիկ։ չը նայի՞ք, վաճառականը, և կամ գաւառացի յանձնակատարը իր գրասենեակին մէջ առուտրէնէ մինչեւ իրիկուն նստած է գրասեղանին առջեւ, ու չրջուն քամիսիոնէրներն են որոնք ապրանքներ ունին ձեռքէ հանելիք, կը մտնեն կելնեն իրարու ետեւէ, մէյմէկ նմոյշ ձեռքերնին։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը բնական էր որ, ձեռքը մէյմէկ կօշիկ և սթոռ առած չի պիտի պտտէր հաւկամ հոն, իր ապրանքները ցուցադրելու, բայց և այնպէս չատ դիւրութեամբ պիտի կրնայ, կարծենք, այդ ապրանքներէն մեծ քանակութեամբ յանձնել չատ մը խանութպաններու կամ en consignation, և կամ պարզապէս քամիսիոնով մը, անանկ որ ժողովուրդը դարձեալ պիտի կրնայ օգտուիլ անոնցմէ և կամ այլապէս խօսելով Հիւանդանոցն է որ պիտի օգտուի դարձեալ ժողովուրդէն։ Գոնէ այս միջոցին մէջ, չենք կարծեր որ ո և է դժուարութեան մը առջեւ գտնուի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, նկատողութեան առնելով մանաւանդ որ այդ կարգի խանութպաններ ալ չատ պիտի գտնուին մեր մէջ։

Անոնցմէ չատերը քանի անգամներ դիմած են մեր խմբագրութեան և խնդրած են որ առանկ կարգադրութիւն մը բլլայ, որով թէ Հիւանդանոցը պիտի օգտուի և թէ իրե՛նք ալ պզտիկ շահով մը պիտի կրնան մեծապէս սատարած բլլալ այդ բազմակարօտ հաստատութեան։

Նոյն իսկ կարելի է այդ ապրանքներուն վրայ մէյ մէկ կնիք զարնելով վաճառատունները յանձնել, ու հետզհետէ ծախուածներուն դրամները քաշել։ Բայց բոլոր այս բաները ընո՛ղ պէտք է, և մենք արդի հոգաբարձութենէ՛ն է որ կ'սպասենք ասոնք, ամէնէն աւելի վստահութիւնով, որովհետեւ ասկէց չատ աւելի նմա՛ն օրինակ դժուարին պարագաներու մէջ իր ձեռնհասութիւնը և կարողութիւնը ծանօթացուցեր ունեցած ենք։

Շատ մօտէն տեսած բլլալով այդ ապրանքները, կրնանք հիմակուընէ յուսալ թէ անգամ մը որ ցուցադրուին անոնք, անմիջապէս պիտի դրամի փոխարկուին և ծնունդ պիտի տան չատ մը ուրիշ յանձնարարութիւններու։

Աքանչելի, տոկուն սթոռներ, տասը դահեկանի, հատատ, ազուոր կօշիկներ հրապարակի գիներէն չատ ա՛ժան, ու տակաւին խել մը բազմաթիւ ապրանքներ, չիտակը մե՛ղք է որ փոշիներու տակ մնան։ Ասոնք չչահագործելը պարզապէս ծովը դրա՛մ նետել ըսել է, ու Հիւանդանոցը չենք կարծեր որ ծովը դրամ նետելու աստիճանին հասած բլլայ։

* *

Կը պատմուի թէ ասկից բաւական տարիներ առաջ, նախորդ Հոգաբարձութիւններու օրով, Հիւանդանոցի Աղջկանց Որբանոցը եէտի Գուլէի մասնարանին զանգակովը կը վարուի եղեր, անանկ որ գործաւորներուն դադարի զանգակին աշակերտուհիներն ալ կը դադրեցնեն եղեր իրենց աշխատութիւնը։ Ասկից կրնաք հետեւցնել այն ատենուան Հիւանդանոցին մէջ գանուած բոլոր յարկերուն և մասերուն կարգն ու սարքը։

Ասիկա պզտիկ օրինակ մըն էր այդ ընդարձակ հաստատութեան չուրջ՝ ա՛յն ատենուան բարքերը մատնանշող։ Բարեբաղդաբար հիմա անանկ չէ, ամէն բան կարելի եղածէն աւելի կարգի կանոնի մտած ու քիչ չատ օրինակելի հաստատութիւն մը դարձած է Հիւանդանոցը իր որբանոց-արհեստանոցով։ Եթէ օրին մէկը Հիւանդանոցին թիւրի Տնօրէնն ալ փոխուի, ու անոր յաջորդէ աւելի կարող ու արժանաւոր վարիչ մը, և եթէ Աղջկանց Որբանոցին մերթ նոլորտին տակ քիչ մը աւելի բարեյաջողութեամբ ի գործ դրուին, Ս. Ծննդոյ Որբանոցին իրաւացի՛օրէն խնամապահնէ տեսուչին հրահանգները, առարկոյս չկայ որ պա՛տ հաստատութիւն մը կ'ելլայ արդարեւ Հիւանդանոցը իր բոլոր ճիւղերով։

Ամէն պարագայի մէջ հիմա դարձեալ մեր ամէնուս վստահութիւնը գրաւող բարենպատակ հաստատութիւնն է այն, և պէտք չէ որ վարանինք մեր ուշն ու ուրուշը դարձնելու հոն։

Ինչպէս որ հիւանդներնիս խնամել տալու, հարնիքի կամ մեռելի ուրիշներու մէջ ծաղկեփունջերու և կամ ծաղկեպսակներու փոխարէն նուէրներ ընելու համար այդ հաստատութեան կը դիմենք, պէտք է որ ան՛ը դիմենք նաեւ այն պարագային, երբ առնիկա կրնայ գոհացնել մեր զանազան այս կարգի պէտքերը։

Հիւանդանոցի արտադրութիւնները մէկդի թողած, մեր մէջէն ո՞վ պիտի ուզէր օտարին դիմել, ո՞վ պիտի ուզէր իր դրամները ուրիշին կերցնել։

Միայն թէ Հոգաբարձութիւնն ալ վերջնականապէս նկատի առնելու է վաճառատուն մը բանալու անհրաժեշտ պէ՛տքը, և կամ մեր վերը յիշած առաջարկներէն մին։ Առո՛վ միւնակ կարելի պիտի բլլայ հաստատուն հասոյթ մը եւս ապահովել։

Մեր հայրերէն ո՞վ չպիտի ուզէր որը ուսանողներուն ձեռքով շինուածները գնել, ո՞վ չպիտի ուրախութեամբ բանար իր քսակը անոնց ձեռագործներուն ի տես։

ՎԱՀԱՆ ԹՕԹԻԿԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻՆ ՇԱԲԹՈՒՆ

ԴԻՄԱԿՆԵՐԸ Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԸ ՇԻՆՈՒԻՆ

Հիմակ որ ա՛լ սկսած է բարեկենդանի խրախճանքները ամէն դի, հիմակ ուր դիմակաւորները իրենց բոլոր ալանդակ ու տարաձեւ վիճակներով կը թափուին փողոցէ փողոց և ասնէ տուն, անուշա չահեկան պիտի բլլայ գիտնալ թէ ի՞նչպէս կը շինուին ասոնք։

Շահեկան չէ՞ գիտնալ թէ, այն կռասալուր սատանան որ քիթերուդ բերնիներնուդ կը փչէ, այն խռիածը որ վրանիդ կ'խիսայ, այն հրաշալի դիմագիծով կինը որ տենչանքներ կ'արթընցնի ձեր մէջը, վերջապէս խեղճատակներու, զբօսասէրներու, և քիչ մը աւելի... չիք մոլենաներու գլխաւոր զէնքը, դիմակը ի՞նչ վիճակներէ կ'անցնի, ի՞նչ նիւթերէ կազմուած է և աշխատութեան ի՞նչ բաներու ենթարկուած է գալու անցնելու համար մինչեւ... ձեր դէմքը։

Մարկ ըրէք ուրեմն Ֆրանսացի գրողի մը խօսքերը։

* *

Դիմակին գործածումը՝ խնդալով իր դժբաղդութիւնները մոռնալու սովորութենէն աւելի հին է, ինչպէս նաև մարդութենէն աւելի նախնական։ Ընդունուած եղելութիւն մըն է որ, երբ մարդիկ տալիս բլլալ սկսան, դիմակները, ուրախութեան այդ վայրկեաններուն անհրաժեշտ պէտք եղան։

Նախ տարրական ձեւերու ներքեւ սկսան գործածուիլ անոնք,— որթատունկի պարզ և դէմքի ձեւով ծակուած տերեւներ,— յետոյ քիչ քիչ ձեւի եկան և կատարելութեան հասան։

Այն տոկալի գլուխները, որոնցմով կը զարդարուին դեռ մեր աղաքը բարեկենդանի օրերուն, քիչ մը կը նմանին այն ձեւերուն, զորս կը գործածէին Հռոմայեցիները՝ իրենց անկման շրջանին մէջ։ Այս դիմակները միջին դարու քրիստոնէութեան ժամանակէն ալ անցած են, որ ասեն ի զուր բանադրանքներ եղած են անոր դէմ. յետոյ յուռոյդիմութեան տարիներն ալ վրայ հասած են, առանց սակայն աւելի բան մը կարենալ ընելու։

Այսօրուան դիմակները թուղթէ շինուած են, bas-à-homme կոչուած թուղթէ մը՝ զոր մածուցիկ խմորի մը հետ խառնելով, գաճէ շինուած կղապարի մը մէջ կը թափեն, և օդին մէջ կը ձգեն չորնալու համար։

Երբ թուղթը կղապարէն կը հանեն, գլուխը շինուած է. բայց դիմակը իր այդ վիճակին մէջ ճերմակ, գունատ, և անարտայայտ է. ներկերով ու մանդիլներով դէմքին ծամածռութիւնները կը շինեն, մեքենայով աչքերը և բերանը կը փորեն, յետոյ վրձինով մը մազերը, մօրուքը, կարմիր գիծերը, փութփութումները, ուռեցնելը և վերջապէս բոլոր այլանդակութիւնները կը գծագրեն։ Երբ վերջացած է ալ, բայց բերանովը, պարապ աչքերովը պարզապէս հրէշային և ծիծաղելի է ան։

Այս ամէնքէն եաք, շինուած դիմակները դէղերով աչխարհի չորս կողմը կը ղրկուին, բարեկենդանի ուրախութիւններուն համար։

Պզտիկ ճարտարարուեստ մըն ալ ա՛ս է, մասնաւորաբար ֆրանսական, ամէն այն արուեստներուն պէս՝ որոնք ձեռքի արուեստագիտական դարձուածք մը ունին։

Զուարթ ճարտարարուեստ մըն է, շատ պարզ գործածաններու մէջ կիներու ձեռքով գործուող։

Հիմա դիմակի գործին չ-ելլ արտաքուստին մէջ է մասնաւորաբար, որովհետեւ մենք Բարիզցիներս շատ անգամ դիմակ չենք գործածեր ալ։

Արդեօք պատճառը ան է որ մեր խնդալու եղանակները փոխուած են, թէ՝ ինչպէս քանի մը յուռեանեներ կը տիրեն կրկնել, արդեօք հեղհեղաբ աւելի ախուր կը դառնանք։ Խնդիրը շատ բարդ է, և ուզէ զան, մեր գրելու սահմաններէն դուրս։

Ինչ որ ալ բլլայ, եթէ Միլին Դարու ազնուապետական դասակարգը դիմակաւորուելով բարեկենդանի խնամութիւններու շատ չէր մասնակցէր, մեր օրուան քաղքենի դասակարգին բարձրերէն շատերն ալ դիմակաւորուելու գաղափարը չունին բնաւ, և կը քաշուին անկէ։

Եւ Բարիզի պէս մեծ քաղաքներու մէջ, յաճախ դիմակաւորեալ պարահանդէսներ կը տեսնուին, ուր տարբեր արարողութիւններու ներկայ գտնուելու նման սեւեր հագած են մարդիկ։

Նահանգներու դեռ ա՛նպէսի վայր մըն են սակայն, ուր ֆրանսական հին զուարթաբարոյութիւնը, որ տարին մէկ մասը թմրած կը մնայ, մեծ պանքին մասերը արթնցնալ գիտէ։ Մինչև նահանգներուն մէջ է որ հիմա դիմակաւորեալ պարահանդէսները կը յաջողին, և ո՛վ որ կ'ուզէ խնդալ, պէտք է պզտիկ քաղաքի մը մէջ ապրիլ։

Դիմակին ծագումը իտալկն. է։ զուարթութիւնը անոր արեւուն տակ ծագում առած է, և Իտալիան այն երկիրն է՝ ուր մարդիկ ամէնէն աւելի դիտեն զբօսանալ։ Պզտիկ նահանգներով երկիր մը՝ էր ան առաջ, ուր մոլենաները շատ յաջողութիւն գտան, և սերունդէ սերունդ յաջորդեցին։ Կնգաւոր պարեգօտին վրայ քանի մը անձերու լուրջ դէմքը պատկերող այլանդակ գլուխ մը կը կանգնէր, ամենականութիւնը իւր կերպով կը ծածկուէր ցուցադրուած տարբեր էակին ներքեւ, եղակի դէմքերով խօսակցութիւնը կ'ընդհանուէր։

Դիմակին գործածումը՝ խնդալով իր դժբաղդութիւնները մոռնալու սովորութենէն աւելի հին է, ինչպէս նաև մարդութենէն աւելի նախնական։ Ընդունուած եղելութիւն մըն է որ, երբ մարդիկ տալիս բլլալ սկսան, դիմակները, ուրախութեան այդ վայրկեաններուն անհրաժեշտ պէտք եղան։

Նախ տարրական ձեւերու ներքեւ սկսան գործածուիլ անոնք,— որթատունկի պարզ և դէմքի ձեւով ծակուած տերեւներ.— յետոյ քիչ քիչ ձեւի եկան և կատարելութեան հասան։

Այն տոկալի գլուխները, որոնցմով կը զարդարուին դեռ մեր աղաքը բարեկենդանի օրերուն, քիչ մը կը նմանին այն ձեւերուն, զորս կը գործածէին Հռոմայեցիները՝ իրենց անկման շրջանին մէջ։ Այս դիմակները միջին դարու քրիստոնէութեան ժամանակէն ալ անցած են, որ ասեն ի զուր բանադրանքներ եղած են անոր դէմ. յետոյ յուռոյդիմութեան տարիներն ալ վրայ հասած են, առանց սակայն աւելի բան մը կարենալ ընելու։

Այսօրուան դիմակները թուղթէ շինուած են, bas-à-homme կոչուած թուղթէ մը՝ զոր մածուցիկ խմորի մը հետ խառնելով, գաճէ շինուած կղապարի մը մէջ կը թափեն, և օդին մէջ կը ձգեն չորնալու համար։

Երբ թուղթը կղապարէն կը հանեն, գլուխը շինուած է. բայց դիմակը իր այդ վիճակին մէջ ճերմակ, գունատ, և անարտայայտ է. ներկերով ու մանդիլներով դէմքին ծամածռութիւնները կը շինեն, մեքենայով աչքերը և բերանը կը փորեն, յետոյ վրձինով մը մազերը, մօրուքը, կարմիր գիծերը, փութփութումները, ուռեցնելը և վերջապէս բոլոր այլանդակութիւնները կը գծագրեն։ Երբ վերջացած է ալ, բայց բերանովը, պարապ աչքերովը պարզապէս հրէշային և ծիծաղելի է ան։

Այս ամէնքէն եաք, շինուած դիմակները դէղերով աշխարհի չորս կողմը կը ղրկուին, բարեկենդանի ուրախութիւններուն համար։

Պզտիկ ճարտարարուեստ մըն ալ ա՛ս է, մասնաւորաբար ֆրանսական, ամէն այն արուեստներուն պէս՝ որոնք ձեռքի արուեստագիտական դարձուածք մը ունին։

Զուարթ ճարտարարուեստ մըն է, շատ պարզ գործածաններու մէջ կիներու ձեռքով գործուող։

Հիմա դիմակի գործին չ-ելլ արտաքուստին մէջ է մասնաւորաբար, որովհետեւ մենք Բարիզցիներս շատ անգամ դիմակ չենք գործածեր ալ։

Արդեօք պատճառը ան է որ մեր խնդալու եղանակները փոխուած են, թէ՝ ինչպէս քանի մը յուռեանեներ կը տիրեն կրկնել, արդեօք հեղհեղաբ աւելի ախուր կը դառնանք։ Խնդիրը շատ բարդ է, և ուզէ զան, մեր գրելու սահմաններէն դուրս։

Ինչ որ ալ բլլայ, եթէ Միլին Դարու ազնուապետական դասակարգը դիմակաւորուելով բարեկենդանի խնամութիւններու շատ չէր մասնակցէր, մեր օրուան քաղքենի դասակարգին բարձրերէն շատերն ալ դիմակաւորուելու գաղափարը չունին բնաւ, և կը քաշուին անկէ։

Եւ Բարիզի պէս մեծ քաղաքներու մէջ, յաճախ դիմակաւորեալ պարահանդէսներ կը տեսնուին, ուր տարբեր արարողութիւններու ներկայ գտնուելու նման սեւեր հագած են մարդիկ։

Նահանգներու դեռ ա՛նպէսի վայր մըն են սակայն, ուր ֆրանսական հին զուարթաբարոյութիւնը, որ տարին մէկ մասը թմրած կը մնայ, մեծ պանքին մասերը արթնցնալ գիտէ։ Մինչև նահանգներուն մէջ է որ հիմա դիմակաւորեալ պարահանդէսները կը յաջողին, և ո՛վ որ կ'ուզէ խնդալ, պէտք է պզտիկ քաղաքի մը մէջ ապրիլ։

Դիմակին ծագումը իտալկն. է։ զուարթութիւնը անոր արեւուն տակ ծագում առած է, և Իտալիան այն երկիրն է՝ ուր մարդիկ ամէնէն աւելի դիտեն զբօսանալ։ Պզտիկ նահանգներով երկիր մըն էր ան առաջ, ուր մոլենաները շատ յաջողութիւն գտան, և սերունդէ սերունդ յաջորդեցին։ Կնգաւոր պարեգօտին վրայ քանի մը անձերու լուրջ դէմքը պատկերող այլանդակ գլուխ մը կը կանգնէր, ամենականութիւնը իւր կերպով կը ծածկուէր ցուցադրուած տարբեր էակին ներքեւ, եղակի դէմքերով խօսակցութիւնը կ'ընդհանուէր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 65

ԿՆՃՈՒՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ե.

Փաստաբանին հետ խորհրդակցելէ ետք, Շարամովի կացութիւնը աւելի եւս ծանրացած էր. ինք որ փաստաբանէն օգնութիւն մը կը յուսար, անոր անկեղծաբար յայտնած գաղափարին չանթահար եղած, մեծ մեծ քայլերով կ'երթեւեկէր վաճառատան սենեկին մէջ, չկրնալով վճռել թէ՝ ինչ պէտք էր ընէր տարփուհիին ձեռքէն օձիքը ազատելու համար։ Առաւօտյվաղը որ պահ մը հեռացած էր մտքէն, հիմայ կրկին կը պաշարէր սիրտը և կը վախնար որ սկսած է քայլայումի առաջին քայլը առնել։ Փաստաբանէն ետք ուրիշ մը խորհուրդ հարցնելու գաղափարը կը չարչարէր միտքը. սակայն մօտէն տեսած բլլալով Վրացուհիին եղբօր խուժդուժ խաւութիւնը ու անողոքելի բնաւորութիւնը, սիրտը կը դողար ու անօգուտ կը նկատէր տարփուհին դուրս վտարելու ամէն խորհուրդ ու ձեռնարկ։

Մելինէի հայրը այս մահագութիւններուն անձնատուր եղած, չէր կրնար իր բնակարանը վերադառնալ, հիմակուընէ իսկ կռահելով գլխուն գալիքները։ Ժամերը կը սահէին և ինք դեռ կը մնար անորոշութեան մէջ. վերջապէս նկատելով որ ուշ կամ կանուխ դէմ դէմի պիտի գայ տարփուհիին հետ, որոշեց փոխանակ այսպէս հալ ու մաշ բլլալու, երթալ և հիմակուընէ իսկ հանկնալ իրեն սպասող դժբախտ ապագան։ Ուստի կառնրատաւ, ճամբուն ամբողջ տեւողութեանը չկրնալով յուզումը զսպել, և երբ դողդոջ ձեռուընկերով դրան զանգակը քաշեց, վայրկեան մը եաք երեւակայեցէն բոլորովին տարբեր տեսարանի մը առջեւ գտաւ ինքզինքը։

Վրացի տարփուհիին Շարամովի բնակարանին մէջ տեղաւորուելէ և իրեւ տանտիրուհի ինքզինքը ճանչցնելէ եաք, նկատելով որ հանքատերին տուն վերադառնալու ժամը կը մօտիկնայ, սենեակ մը առանձնացաւ և մանաւանդ ամ

բանար, արտառոցութիւնը կը տիրէր, և արբշռութեան այն որոմը, զոր իր մէջ ունի ամէն մարդ, վայրկեան մը կը կենդանանար։ Շատ աղուոր ժամանակ մըն էր ան։ Բարեկենդանի կիրակի օրերը կրօնաւորները անգամ դիմակաւորուած փողոց կ'ելլային, և Վենետիկի մէջ խոզի գլուխով ատեղին ծախսողներ կը տեսնուէին։ Նիսի մէջ ալ քսան տարի առաջ գրեթէ միևնոյն բաները տեղի կ'ունենային։ Հիմա հո՛ն ալ Բարեկենդանը անկումի մէջ է։ Եւ սակայն, քանի մը օրեր անկարելի կեանք մը ապրիլը, հոգ մը չունենալը, արեւին տակ երգելը, լուսինին տակ սիրուրիլը, ուտելը, պարելը, — ուրիշ արտառոց և ծաղրելի անձ մը դառնալը, առանց ուրիշ անպարծութեան, բայց եթէ խընդացնելու, ու իրե՛նք ալ քիչ մը աւելի խնդալու համար։ Ա՛մենքը փառաւոր բաներ չեն։ Ճշմարտօրէն մարդկային չե՛ն։ Բարեկենդանը երբեք անկումի չը՛ պիտի դատապարտուի։

Ասկէ դատ, յունվարին վերջերը, խաղալիքներու վաճառատուներուն, և չուկաներու մէջ, դիմակները անթարթ կերպով գնդին կը նային, էդգարդ մը, մարդ-կապիկին քովը է, ճնճղուկը չրջապատուած է աղուէսէն, հարթէն, արծիւէն, չունէն և առիւծէն։ փիղը, Զիտացին, Կարմրամորթը, Անգլիացին, վարդագոյն փոքրիկը, ամէնքն ալ հոն իրարու միացած են։ Ամէնքն ալ հոն են, մարդերու և կենդանիներու դիմագիծեր զուգորդուած, հիւանդ դէմքեր, կրքոտ դիմանկարներ, արեւսանե՛ր։

Ասոնցմէ ոմանք ճշմարիտ գլուխգործոցներ են, որոնք չինողին՝ տգեղութիւնը խորապէս և ճշդօրէն պատկերացնելը, ինչպէս նաև այդ մասին հոգեբանական կարողութիւն մը ունենալը կ'ապացուցանէ.— որովհետեւ ուրիշներէ աւելի այ՛ս ճարտարարուեստին մէջ է որ, մարդկային բնութեան քննութիւնը մեծ դեր մը կը խաղայ։

Դիակ մը չինելը, որուեստագիտական գործ մը արտադրել ըսել է, —որքան որ առաջին ակնարկով ան կարելի է նշմարել այս բանը։

Ահա թէ ինչո՞ւ համար այս ճարտարարուեստը ֆրանսական ճարտարարուեստ մըն է։

Թարգմ. Շ. ՐԻԷՌ ՐԻՕՊ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԻՄՊԷՌ-ՖԱԹՈՅԵԱՆ ԴԱՍԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՆԻՍԱ

Երրորդ նիսաը առջեւան երկու նիսաներուն պէս և նոյնքան չահագրգիռ եղաւ։ Տիկին Իւմպէռ որ խոստացած էր գալ, հիւանդ ձեւացուցած էր ինքզինք, որով առարկայ չեղաւ բոլոր հետաքրքրութիւններուն։ Ուշադրութիւնները ամբողջ ուղղուած էին ամբաստանեալներուն պաշտպաններուն, դիւանագիտական կաճառին և անկախ փաստաբաններուն։ Հասարակութիւնն ալ, գրեթէ յուսախաբ եղաւ այդ օրը։ Անկա՛ ուրախութեամբ կը դիտէր Տիկին Իւմպէռը որ ուղիղ և հաստատ կեցուածքով մը ներկայ էր հոն, Ֆրէտերիքը քիչ մը ջղային և Մառիան, ժպիտը չրթունքներուն վրայ։ Բայց որ և է միջադէպ չպատահեցաւ։

Նիսային սկիզբը, Տիկին Իւմպէռ փորձեց անձնական հարցում մը ստեղծել խնդրելով որ նոր վկայ մը մէջ բերուի։

—Եթէ հակառակորդը կը հաստատէ թէ, յայտարարեց Տիկին Իւմպէռ, չորս հարիւր քսան հազար ֆրանքնոց չէքը անգլեւեգիպտական դրամատունէն վճարուած է իմ ամուսնոյս, կը պահանջեմ որ դէմ առ դէմ բերէք այն պաշտօնեան որ այս վճարումը ըրաւ Մ. Իւմպէռին։ Պաշտօնեան պիտի ըսէ անշուշտ թէ մեզի կը ճանչնայ կամ ոչ։

—Կարելի չէ՞ որ, յարեց փաստաբան Մօրիս Պէռնար, չէքը Մ. Առման Բառարին վճարուած ըլլայ։

—Երբե՛ք, պատասխանեց Տիկին Իւմպէռ ուժգնութեամբ։ Կ'երդնում որ Մ. Բաթօն է որ այս գումարը ձեռք անցուցած է, թէեւ վերագրած է զայն շինծու երրորդականներու։

Ոչ Մ. Բաթօն և ոչ ալ անոր փեսան Մ. Ռայթինկերը հոն էին որ պատասխանէին։ Ասոնք անխուսափելի չէին դատած իրենց ներկայութիւնը այս վերջին նիսային։

—Անօգուտ է, դիտել տուաւ ընդդ. դատախազը, դրամատան պաշտօնեան բերել հոս, անիկա արդէն յայտարարած է հարցաքննիչ դատաւորին թէ չի ճանչնար այն մարդը որուն յանձնած է դրամը։

Վերջին պատշաճողականը

Կարգը եկաւ Մ. Բաթօին երկրորդ փաստաբան Մ. Մօրիս Պէռնարի, որ խօսք առաւ։

—Կը վախնամ որ, այս գրգռիչ գործէն առաջ եկած կիրքերը խառնած ըլլան ճշմարտութեան իմաստն և լաւագոյութիւնը չատ մը միտքերու մէջ։ Տիկին Իւմպէռին առաջին խօսքերը չատ համեստ եղած էին։ Ճարպիկութիւն մըն էր ան պարտքան։ Բայց և այնպէս, որովհետեւ այս ընթացքը իրեն համար սովորական չէր, ինք, որ առաջ աղերսարկու եղած էր, յետոյ եղաւ ամբաստանող։ Ուրիշներուն վրայ նետեց իր դժբաղդութիւններուն պատասխանատուութիւնը։ Եւ հասարակութիւնը, արագոյ կարգի ներողամտութեամբ մը, համակրական ցոյցերով ողջունեց այս յայտարարութիւնները։

Այն տեղ մոռցուած էր արդէն հետեւեալ այն իրիկունը երբ բացուած էր դրամարկղը, մոռցուած էր դրամատէր Փիռառին սպաննութիւնը, Մ. Սքոթոմանի և Մ. Պէռնառտին մահերը, այն ողբալի վերջերը անոնց որոնք միայն ունէին ամէնէն ծանր պատասխանատուութիւնը։ Մոռցուած էր յուսահատութիւնը այն թշուառներուն որոնք կենսաթոշակի գոցուած կիշէներուն առջեւ հաստատեցին իրենց անդարմանելի կորուստը։

Այո, Տիկի՛ն Իւմպէռ, Բարիզ չատ շուտ և յօժարակամ կը մոռնայ այն անիրաւութիւնները և այն ոճիրները որոնցմով կը զբաղուի։ Այսօր, դուք կը զբաղցնէք Բարիզը, բայց զգուշացէք, հովերը ձեզ նպաստաւոր կերեւան, մի՛ հրապուրուիք, ամբոխը ծովուն պէս փոփոխական է, և այն մեծ նաւը որուն վրայ այնքան լաւ գուլակութիւններ եղան անցած հինգշաբթի, իր վերջին անցքին մէջն է հիմա։

Երէկ Կոռնտառմէ պողոտան, դրամատունը և իշխանութիւնները ձեր ոտքերուն առջեւ էին, այսօր, բանը, այսօր պատժական տեսակը պիտի բացուի ձեր առջեւ։ Վաղն ալ...

Ինչ կը կարծէիք ապացուցանել հաստատելով որ իմ պաշտպանեալս վաչխառու մըն էր։ Դուք նուազ խաբեաներ պիտի ըլլայիք։ Վաչխառու մը, կ'ենթադրեմ որ, փոխ առած ըլլայ ձեզի հարիւր հազար ֆրանք, 0/0ին 40 տոկոսով, ինչ կ'ելլայ տակից, եթէ ոչ հարիւրի տեղ վաթսուն հազար ֆրի ձեր խարդախութիւնը։ Ձեր տրամունջները կը նմանին արտունջներուն այն գողերուն, որոնք կը գանգատին իրենց զոհերուն դրպանին մէջ պապին դրամը գտած ըլլալնուն համար։

Այս կարգի արդիւնքներու հետեւանքով է որ կը կարծէք զերծ մնալ պատիժէ, և ձեր դրութիւնը, կանուխէն գիտնք արդէն մենք։ Դուք, Տիկին Իւմպէռ, վաչխառուները կ'ըսէք կ'երթաք։ Դուք, Պարոն Իւմպէռ, դիւանագէտներուն օձիքը չէք ձգեր։ Պալարիւնութեամբ, երկարօրէն, ձեռքերնիդ թուղթերով, պիտի սողոսկիք, պիտի ամբաստանէք, պիտի մեղադրէք, մինչեւ որ ձեր կինը ձեր ոտքենկոթէն քաշէ ու ըսէ ձեզ՝ «Կը բաւէ ալ, նստի՛, Ֆռէտերիկ»։

Այս միջոցին խնդուքները չատցան։ Մ. Մօրիս Պէռնար, չանց հերքել իր պաշտպանեալին ցուրէ եղած բոլոր ամբաստանութիւնները։

—Մ. Բաթօ երբեք չէ գործած այն դատաղէտ գործողութիւնները զորս Մ. Հանրի Ռոպէր կը վերագրէ անոր։ Այս Եգիպտացի դրամատէրը Ֆրանսացի չինուած է քսան տարիէ ի վեր։ Անիկա պատուած է պատուոյ Լէգէոնի աստիճանով Ֆրանսայի մէջ իր ծառայութիւններուն համար։ Մ. Ռայթինկերին ունեցած աստիճանն ալ բաւական նշանակութեան արժանի պատիւ մըն է։

Փաստաբանը յետոյ մաս Թուանշաններու վիճաբանութեան մէջ։

—Ամբաստանեալները բացարձակապէս բան մը չեն պատասխանած իմ պաշտօնակցիս փաստերուն։ Անոնք Մ. Բաթօն ծածկեցին անիրաւութիւններով, և տարվ, ապացուցին անկարելիութիւն մը զիրենք ճնշող Թուանշաններուն պատասխանելու։ Պէտք էր տակաւին մտնէն դիտել այս Թուանշանները, որովհետեւ դրամատէրի մը վաչխառուական տոկոսներ առած կամ չառած ըլլալը Թուաբանական գործողութիւններէ մինակ կրնայ հասկցուիլ։ Նկա՛ տես որ ամբաստանեալները կը խուսափին անկէ։

Վերջապէս գիտցէք որ, յարեց փաստաբանը, ձեր բոլոր ստախօսութիւնները, ձեր բոլոր դիմումները, ձեր բոլոր ատելի ձեռնարկները չի պիտի ազատեն զձեզ։ Կ'ամբաստանեմ ձեզի հանրային խիղճը վրդոված ըլլալնուդ համար։ Այսօր վերջին պայմանաժամն է։ Օրէնքը կը պահանջէ այսօր իր իրաւունքը, և երբեք չքմեղացում չընդունիր»։

Այս պաշտպանողականը ճիշդ երկու ժամ տեւեց։

Ընդհանուր Դատախազ Լէրուվէ

Յետոյ խօսք առաւ ընդդ. դատախազը և խստիւ քննադատեց Իւմպէռներուն ընթացքը, չատ կծու բառեր գործածելով միևնոյն ատեն Բաթօին զգալիր վաչխառութեան համար։ Իւմպէռներուն ազատ արձակումը պահանջեց իրենց դէմ եղած անուանարկութեան ամբաստանութենէն։ «Ամբաստանեալները չատ գէշ խորհած են իրենց ատելութիւնը ուղղելով այն անձին (դատական նախարար Մ. Վալէի) վրայ, որ իբրեւ իրաւագէտ Մ. Բաթօի փաստաբան եղած էր, և պաշտօնի հասնելէն ետքը ամէն ջանքի գործ դրած էր արդարութիւնը գործադրելու համար։ Այս խարդախութեանց յայտնութեան հանդէպ աւելի չափաւորութիւն կը վայլէ գործածել քան թէ խստութիւն։ Անոնք պէտք է որ լաւ խելամուտ ըլլային իրենց վրայ ծանրացող ամբաստանութիւններուն, իրենց պատճառած զոհերուն և առաջ բերած դժբաղդութիւններուն։ Անոնք փոխանակ ուրիշը ամբաստանելու, պէտք է ինքզինքնին պաշտպանեն»։

Յետոյ Բաթոյի դառնալով ըսաւ.

—Ինչո՞ւ ուզեցիք այս դատը բանալ, այս դատը ինչ ոգուտ կրնար առաջ բերել, ինչո՞ւ համար գոհ չեղաք միայն պատիժ զերծ մնալով, ինչո՞ւ այս վրիժառութիւնը երեսնի այն զօրաւոր անձերու դէմ, որոնք այսօր իրենց ոյժը կորսնցուցած, խցիկի մը մէջ կը սպասեն երդուեալ դատաւորներու ներկայացուելու համար։ Մ. Բաթօ դատարանէս պատուոյ վկայական մը առնել կ'ուզէր միթէ։ Մ. Բաթօ Իւմպէռներուն դէմ ամբաստանութեան դատ բացաւ, կարծելով թէ անհաւասարիմ դատաւորներ գտած է, բայց այդպէս չէ։ Իր ամբաստանագիրը ուշ շղացուց, յուսալով դեռ բան մը ալ փրցնել։ Անիկա վաչխառուական ընթացքի մէջ չէ՛ գտնուած երբեք։ Կարելի՞ բան է իր գործառնութիւններուն ինչ տեսակ բան ըլլալուն վրայ տարակուսիլ, դատարանը սխալեցաւ, բայց ճշմարտութիւնը երեւան ելաւ և Բաթոյի տերտակներէն որոնք եգիպտոս երթալու համար ճամբայ ելած էին և հիմա բռնուած են, հաստատուեցաւ Բաթոյի վաչխառութիւնը։»

Մ. Լէքուվէ, ընդհանուրին ծախսարութիւններուն մէջ, Թէեզ Իւմպէռի, Ֆրէտերիքի Իւմպէռի և Մառի Տօրինեաքի անպարտ արձակուիր պահանջեց։ Մասնաւորաբար Օր. Տօրինեաքի վրայ խօսելով, ընդդ. դատախազը ըսաւ որ անիկա երբեք մասնակցութիւն ունեցած չէ Իւմպէռներուն՝ Բաթոյի հետ ունեցած գործերուն մէջ, մանաւանդ թէ Բաթոյի դէմ եղած վաչխառութեան ամբաստանագիրը առանց կարդալու ստորագրած է։

Այս դատին մէջ Տիկին Իւմպէռ յաղթանակը տարաւ, հիմա խնդիրը կը մնայ խաբեայութեան մեծ դատին մէջ հաստատել իր անմեղութիւնը։

Դատավճռին մէջ ըսուած է թէ, Իւմպէռներու կողմէ Բաթոյի վաչխառութեան համար ցուցուած թիւերը արդարեւ չափազանցուած են, սակայն դրամական գանձան գործառնութիւններ ալ չատ անորոշ ու կասկածելի են։ Այս պատճառով կարելի չէ եղած հաստատել թէ Իւմպէռ ամուսինները իրենց ամբաստանութիւնը չարամտութեամբ ըրած են։

Բաթօ դատապարտուած է վճարելու դատական ծախքերը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՌՈՄ, Փետր. 23.— Լէոն ԺԳ. Պապին յոբելեանի հանդէսներուն առթիւ, ամանորեայ բազմութիւն կը խառնուի Հռոմի մէջ։ 60,000 հոգի ներկայ պիտի գտնուին Մարտ 3ի տարեդարձին։

—Բարքասէն կը հեռագրուի թէ գերմանական և իտալական տորմիղները միայն վերադարձուցած են իրենց գրաւած Վենեցուելեան նաւերը. իսկ ամագլիացիները դեռ չեն վերադարձուցած։

ՄԱՏՐԻՏ.— Խնդակալ թագուհին Մատրիտ դարձաւ հիւանդ վիճակի մէջ։

ՈՒԱՇԻՆԳԴՐԷՆ.— Գերման դեսպանը 5500 ոսկիի յաւելուածական գումար մը պահանջեց Մր. Գուլիէլ, որ բացարձակապէս մերժեց այս նոր պահանջումը եւ յայտարարեց թէ պայմանագրին տրամադրութեանց համաձայն պիտի գործէ։

ԼՈՆԴՈՆ — Կը ծանուցուի թէ Մր. Զէմպրլէն Մարտ 5ին չդգնաւ պիտի նստի եւ Մարտ 22ին Սառուեմբրէն պիտի ժամանէ։ Լոնտոն քաղաքը մեծ կոչունք մը պիտի տայ իրեն։

—Կապարին գինին բարձրացումը դարձեալ չեղտուեցաւ այսօր։ Վերջին գինն էր 12.50. ծախող քիչ կայ։

—Բացարձակապէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ Բարեյոյսյ գաղթավայրն ալ պիտի մասնակցի Թրանսվալի պատերազմական տուրքին։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Ելմտական նախարար Մ. Վիդդէ պաշտօնապէս կը հերքէ այն լուրը թէ Ռուսիա մտադիր է փոխառութիւն մը հրապարակ հանել 1903 ին։

—Բուլգարիի գիւղը ամբողջովին այրեցաւ։ Բազմաթիւ անձեր վիրաւորուեցան, 12 հոգի բոցերուն զոհ գացին։ 400 հոգի անպատսպար կը մնան։

—Աժի (Ֆինլանտա) մէջ սառոյցը յանկարծ կոտրելով, 253 ձկնորսներ սառնակոյտի մը վրայ բաց ծովը քաշուեցան։ Օգնութեան զրկուած չոգենաւերն ի զուր կը փնտռեն զանոնք։

ԲԱՐԻԶ.— Բուռն փոթորիկ մը կը տիրէ Մէջերկրականի մէջ։ Նաւատեկութիւններ պատահած են Բարբիզայի մօտ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

24 Փետրուար 1903

Ֆրանս.	3% (3% Français)	99 80
Ռէնթի	(Tab. Turcs)	370 50
Գոնսոլիտ.	(R. Turque D.)	29 20
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	126 75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	598 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	142 50

ԹԷՎԱՀԱՏ

Շարքէոյ գաղաղը գայմագամ մուսավինիրեէ՝ գաղի մեզքիր թահրիրաթ քեթիպի Ահմէտ Համտի էֆէնտի թային պուլրուլմուշ ոբր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՑԵԷ

Տէրսաատի էմլաք վէրկիսքինին սէնէի հալիյէյէ այիտ մրգտարբնը՝ նրգֆը նագֆ վէ նրսֆը տիկերի սէրկի վէ գուբօլա, վէ իւչ եիւզ օն եէտի սէնէլերի նիհայէթինէ գատար կէչէն սէնէլերէ այիտ օլանլարբնը՝ եիւզտէ 60 նագֆ վէ գուսուր եիւզտէ գրրդ դրուչընն քէզելիք սէրկի վէ սուրէթ վէ գուրբօլա թէվիյիէսի հագգընաքի գարարրն միւտեթի չուպաթ զայէսինտէ խիթամ պուլաճաղընտան, սրբֆէթբ մախսուսէի հազրէթբ Խիլաֆէթբլնահիէն հիսսէմէնտ օլմագ իւզրէ ասկապը էմլաքընն չէհրի մէզքիւրին խիթամընտան էվվէլ վերկիւէրինի թէս. վիյէյէ միւսարսաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Պուլկարիոյ ներքին գործոց նախարարութիւնը հեռեւեալ հեռագիր-շրջաբերականը ղրկած է բոլոր կառավարիչներուն և ոստիկանական քօմիսէրներուն։

«Նախարարաց խորհուրդը որոշեց լուծել բոլոր խառվարարական ընկերութիւնները և անոնց մասնաճիւղերը՝ իշխանապետութեան մէջ։ Կը հրաւիրեմ ուրեմն ձեզ, փակել բոլոր այս ընկերութեանց կեդրոնները, եթէ ձեր գաւառին մէջ կայ։ ատանց պետերուն ներկայութեան գրաւեցէք իրենց բոլոր վաւերաթուղթերը, արձանագրութիւնները և դրամները ու կնքեցէք զանոնք։

«Փութացէք տեղեկագիր մը կազմել և ղրկել։ իսկ բոլոր այն միջոցներուն համար զորս ձեռք պիտի առնէք, մանրամասնաբար և կարելի եղածին չափ շատ ինձի գրեցէք։

ԼՈՒԻՖԱՆՈՎ»

—«Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ն հետեւեալը կը գրէ.— «Սօրոնիէի վիճաբանութեանց միջոցին ամէնէն աւելի ուշադրութիւն գրաւած է ի ծէք Բուսմէլիի երեսփոխանի մը ազդու ճառը, որ խստիւ պախարակած է Պուլկարիոյ մէջ գտնուող խառվարար ընկերութեանց վարմունքը, զոր նմանցուցած է իտալական չարաշուք Մաֆիա ընկերութեան, և բռած է որ ասոնց միակ նպատակն է դրամ շորթել, մարդ նեղել և դիրքի ու փառքի հանիլ, Սոֆիայի մէջ խնդիր յարուցանելով, կուսակցութիւններ վատկելով և օրուան Դանիրները փոխել տալով։ Այս Բուլգարին յարած է թէ իր ըսածները հաստատելու համար բազմաթիւ ոստիկաններ ունի հեռքը, զոր հարկ եղած ատեն հրապարակ պիտի հանէ։ Ոչ միայն Տքդ. Տանէվի Դանիրը իրաւունք ունէր այս ընկերութիւնները լուծելու, այլ և պարտական էր աւելի առաջ ընել այս բանը, և հիմա կարելի չէ որ Սօպրոնիին իրաւունք չտայ կառավարութեան դրածին։ Ինչո՞ւ համար գործը այնպիսի երեւոյթ մը առնէ թէ պուլկար դէպլիքը այս բանը ստիպմամբ ըրած է վերջին ժամուն, մինչդեռ իշխանապետութեան չտը կը պահանջէր օր առաջ վերջ տալ այս վնասակար մեքենայութիւններուն։ Ինչ և իցէ, կառավարութիւնը խնդակցութեան արժանի է իր ըրածին համար, որով այխարհ պիտի համոզուի թէ Պուլկարիոյ վարչութիւնն ու Խորհրդարանը կը պախարակեն այս ընկերութեանց վարմունքը։

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդը հետեւեալ զեկոյցը ըրած է այն ընկեցիկ մանուկներուն համար, որոնց կրօնքը հաստատուած է ո և է նշանով։

Ոստիկանը, իմամին և թաղին մուխթարին հետ, պիտի պարտաւորի տեղեկագիր մը ընկեցիկ այն մանուկին մասին որ գտնուած է։ Տղեկը այն ատեն արձանագրուած պիտի ըլլայ, և Օսմանիէի թեզքերէն հանուելով պիտի ղրկուի Համազգային Անկելանոցը։

Բայց այդ ընկեցիկները կրնան յանձնուիլ փափաքող ընտանիքներու, սա պայմանով որ անոնք պիտի սատրագրեն յայտարարութիւն մը, որով անոնք կը խոստանան ազէկ խնամել տալ և այն պարագային երբ անոր ծնողքը տպագային գան և իրենց իրաւունքները հաստատեն, որդեգրողները առանց այլեւայլի տալն պիտի յանձնեն ծնողքին, առանց ծանուցումի ծախք պահանջելու։ Տղան այն ատեն պիտի յանձնուի ընտանիքին, երբ քննութիւնները հաստատեն թէ այս վերջինը ի վիճակի է զայն խնամելու։

Պետական խորհուրդին այս որոշումը ներքին գործոց նախարարութեան յանձնուեցաւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ նախարար Թէվֆիգ փաշա, առջի օր այցելութիւններ տուաւ Աւստրիական դեսպան Պարոն Բալիսի և ռուսական դեսպան Մ. Զինովիէվի։

ԲԱՐԱՓՆԵՐՈՒ ՕԱԿԱՑՈՑԸ.—Բաբափներու ընկերութեան սակացոյցերուն մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ վերաքննուելէն ի վեր, պայման դրուած էր որ 5 տարի ետքը այս սակացոյցները կրնան ենթարկուիլ վերաքննութեան։

«Մոնիթէօր» կ'իմանայ թէ մայրաքաղաքիս վաճառականական մարմինը դիմումներ ըրած է կարգ մը ապրանքներու սակագինին վրայ, զեղչ մը ձեռք ձգելու համար։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ.— «Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը գրէ թէ, Պերլինի կէսպաշտօնական «Բոսթ» լրագրին հրատարակած ստոյգ տեղեկութիւններուն համաձայն, երկար ատենէ ի վեր Թուրքիոյ ու Սերպիոյ սահմանագլուխին վրայ որ և է դէպք չէ պատահած, ինչպէս արդէն ենք գրած է Բուլգարիի նահանգներու քննիչ Հիլմի փաշայի ձեռք առած ազդու միջոցներուն։ Թերթը կ'ըսէ թէ Բուլգարիի նահանգներուն մէջ ամէն տեսակէտով մեծ յառաջդիմութիւն մը կայ։

ՀԻԻԳԱՏՈՍԱԿԱՆ նոր կանոնագիր մը կը պատրաստուի, որ պիտի ենթարկուի Կայս. վաւերացման։

ԻԶՄԻՐԻ թաղապետութիւնը Բունթայէն մինչեւ Ֆասուլիա, երկրորդ թրամուէյի մը գիծին հաստատութիւնը որոշեց։

—Նոյն թաղապետութեան այս տարեւան եւրմատցոյցին մէջ 3 միլիոն ղրուշ հատոյթ նշանակուած է։

ՄԱՀՍՈՒՄԷԻ վարչութիւնը իր բոլոր մասնաճիւղերուն հաշիւները պիտի քննէ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ նախարար Թէվֆիգ փաշա, առջի օր այցելութիւններ տուաւ Աւստրիական դեսպան Պարոն Բալիսի և ռուսական դեսպան Մ. Զինովիէվի։

ԲԱՐԱՆԹԻՆԱ.— Դամասկոսի մէջ քօլերայի դէպքերը դադրած ըլլալով, Դամասկոսէ ցամաքի ճամբով գացողներուն դէմ Գէյրութի և Լիբանանի մէջ դրուած քարանթինան 10 օրէն 5 օրուան վերածուեցաւ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— «Տէպա» կը գրէ.— «Նէ-Եորք-Հերալտի Վիէննայի թղթակիցը կը գրէ թէ, Սէլանիկի, Գոսովոյի ու Մանաստիրի կայսերական նահանգներուն մէջ կատարեալ անդորրութիւն և բարեկարգութիւն կը տիրէ, և թէ Օսմ. կառավարութեան կողմէ հետզհետէ գործադրուած բարեկարգականութիւններով նոյն նահանգներուն մէջ ապահովութիւն և անդորրութիւնը աւելի կ'ամրապնդուին»։

— Սկիւպի ոստիկան-զինուորներու նոր գունդերուն համազգեստները բաժնուած են և կանոնաւոր ռազմարարձերու սկսած են։

—Մանաստիրէն կը հեռագրեն թէ, ոստիկանները ուռազակոխումը մը կը հետապնդէին երբ այս վերջինները նեղը մնացին և անձնատուր ըլլալ ընդդիմացան, ոստիկանները զէնքի դիմելով ասոնցմէ մէկը վիրաւոր և միւսները ողջ վիճակի մէջ ձերբակալեցին։

—Սենիչէի մէջ փետր. 1էն ի վեր 4 խառվարար ձերբակալուած են։

ՑԱՆՁՆԱԳՈՂՈՎ մը կազմուեցաւ Տէֆթէրխանէի մէջ, քննելու համար թէ ի՞նչ միջոցներ պէտք է գործադրել, որպէս զի պետական հողերը անհատներու ձեռքը չանցնին։

ՀԻՒՍԱՐ ԳՈՒՆԴԵՐՈՒՆ ձիերուն պէտք ունեցած սանձերն ու երասանակները, թաշերուն փակերը ու բէվոլվէրներուն պատեանները պիտի պատրաստուին արքունի Սարրաճանէին մէջ։

—Կայս. Իրատէով Հիւսարներու նոր գունդերուն գինուորները արագահարուած Մաւզերեան հրացաններով պիտի զինուին։ Ցանձնաժողով մը պիտի ղրկուի Գերմանիա այս զէնքերը գնելու։

ԳԱՌՆՈՒԻԿՆԵՐԸ.—Փիգտամ ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ գառնուիկներու միսերուն վրայ։ Պետական Խորհուրդը որոշած էր որ 4 օրայէն պակաս կրնող գառնուիկները չմորթուին։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ տակէ չատ աւելի պակասները զոհ կ'երթան մսավաճառներու չափանդրութեան։ Այդ պարագան թէ՛ բժշկական տեսակէտով վնասակար է և թէ՛ ոչխարներու նուազելուն պատճառ կ'ըլլայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԳՈՂԵՐՈՒ ՄԵԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐԻՒՆԱՀԵՂ, ԿՈՒԻ ԵՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

ԲԵՐԱՅԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ՑԱՌՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՕՋ-ԳՕԲԱՐԱՆԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ

Երէկ, երբ «Մանզումէ» մամուլը կը դրուէր, խմբագրատուն հասաւ ոստիկանական այս կարեւոր պարագային լուրը, զոր անմիջապէս ամփոփ կերպով հաղորդեցինք մեր ընթերցողներուն։ Այս խնդիրը իր մանրամասնութիւններուն մէջ հետաքրքրական ըլլալով, այսօր ալ կը պատմենք խնդիրը իր ամէն պարագաներովը։

Առջի օր կէս օրէն ետք Բրթիանէն մինչեւ Գասրիմպաշա յուզումի մը մէջ էր, ճշմարիտ պայքարի մը պատճառով, որ տեղի կ'ունենար զինուորներու և կարգ մը չարագործներու միջեւ, որոնք այսպէս ընդդիմանալով կը կարծէին օձիքնին ազատել արդարութենէն որ իրենց բռնմաթիւ ոճրագործները պիտի պատժէր։

Այս չարագործները ծանօթ են արդէն լրագրի ընթերցողներուն, քանի օր անոնց վրայ խօսուած է այլեւայլ առիթներով։ Անոնք կը պատկանին գողերու այն մեծ ընկերութեան որ ակից առայ Պէշիկթաշի մէջ բանալովաճառ Ադամի և Քիրեաքօյի խանութը մտնելով 350 ոսկի գրպանած էին և Ղալաթիա սափրիչի մը խանութին վերնայտակը կը բնակէին, ուր գիշերանց պաշարուեցան, ինչպէս գրած էինք, և սակայն զէնքի դիմելով և գիշերապահը վիրաւորելով կրցան փախչիլ։ Այդ գողերէն ցարդ հազիւ 3ը ձերբակալուած էին և ոստիկանութիւնը կը հետապնդէր անոնց ամէնքն ալ ձեռք անցընելու, որուն վերջապէս առջի օր յաջողեցաւ, քանի որ երկու երեք անգամ զէնքի դիմելով և քնդիմանալով կրցած էին փախչիլ անոնք։

Պէշիկթաշի գողութիւնը ինչպէս կը յիշուի, ամիսէ մը աւելի է։ այդ օրէն ի վեր ոստիկանութիւնը անոնց հետքը չէր թողած, երբ օր մը լսեց թէ չարագործները Տօլապ-Տէրէի և Ղալաթիոյ իրենց թաքստոցները ձգելով Բէվիրը Պուրկազի մէջ տուն մը կը բնակին։ Ոստիկանութիւնը անմիջապէս պաշարած է յիշեալ տունը, բայց անոր մէջինները Ղալաթիոյ մէջ ըրածնուն պէս զէնքի դիմած և կրցած են ինքզինքնին ազատել։

Թուչունը երկրորդ անգամ մըն ալ թռած էր, ա՛լ երրորդ անգամ կարելի չպիտի ըլլար այդ բանը և իրաւ ալ երրորդ անգամուն ամէն բան յաջողեցաւ, արիւնահեղ կռիւ մը եղաւ։

Ահաւոր իրերը ի՞նչպէս անցան։ Իրենց Պուրկազի թաքստոցին խանգարուելէն ետք, դարձեալ քաղաք եկած էին, իրենց կայանքը տալով այն տեսակ տեղ մը—Թօզ-Գոբարան—ուր բացարձակապէս պանդոխոց չկայ, այլ միայն նօքնա մը Բերա-Բալատի եռին։

Այդ տեղը գտնուող նաւարվաճառի մը միջոցով, գողերը կը դիմեն Սոֆիա

անուն կնկան մը, և ասկից կը խնդրեն սենեակ մը վերատաքն Ատիլ պէյի տան մէջ, որուն վարձակալն էրան։ Սոֆիա անոնցմէ ամիսը 4 մէճիտ կ'ուզէ. ասոնք յայտնելով մէկուն թէ իրենց բնակութիւնը հոն շատ կարճ պիտի տեւէ, 2 մէճիտ կը վճարեն։ Աւազակները սենեակին մէջ կ՝ուսումնասիրեն իրենց ուտելիքի պէտքերը նպարավաճառէն առնելով։ Երեք գողերը օրոնք էին վարձակալները սենեակին, ցորեկները դուրս կ'ելլէին և գիշերը կը դառնային ուրիշներու հետ. այսպէսով անոնց թիւը տակաւ աւելցած էր։

Այսպէս, առջի օր նոյն սենեակին մէջ կը գտնուէին խումբ մը մարդիկ որոնք թուղթ կը խաղային, երբ ասոնցմէ մէկը ջուր խմելու համար ոտքի կ'ելլէ։ կը տեսնէ ոստիկաններ փողոցին մէջ։

Ինչ անցած էր։ Բերայի ոստիկաններէն մեծ մաս մը շրջապատած էր տունը, անոնց միջոցներով օր առիթը չպիտի տար փախչիլ չարագործներուն։

5 ոստիկաններ և քսիսէրներ դրանը առջեւ կը կենան, 4 հոգի շրջակաները կը հսկեն և 5 հոգի ալ պարտէզին կողմէ տուն մտնել կը փորձեն։

Գողերը անմիջապէս կ'ուղղու�աս նան իրենց գտնուած վիճակին և կ'ուզեն նախկին ընթացքին ձեռք առնել։ Այս պատճառով, պաշտող ոստիկաններուն մէջ անկարգութիւն ձգելու համար Անտրիքօ, Վասիլ և Զոյիմի անձերը պատուհանը բանալով կը սկսին կրակ ընել ոստիկաններուն վրայ։ Անոնք պարտ էին կամ ետ դառնալ որ պիտի պատճառ ըլլար չարագործներուն փախչելուն, և կամ ընդդիմանալ զէնքով, ինչպէս որ ալ եղաւ։

Այն միջոցին ուր զէնքով կ'ընդդիմանային, միեւնոյն ժամանակ ուրիշ ոստիկաններ պարապ տեղը կը փորձէին տան դուռը խորտակել, ոստիկանները այդ անկարելիութեան դէմ կը ստիպուին ետ քաշուիլ, ոչքէ չհեռացնելով սակայն դուռը։

Հրաձակութեանց ազմուկը մօտակայ պահականոցները հասած ըլլալով, անմիջապէս նոր օգնութիւններ կը հասնին։ Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, և ոստիկան զինուորներու հրամանատար Հիւսէին փաշա, ընկերակցութեամբ չորս քսմիսէրներու և շատ մը ոստիկաններու կռիւին վայրը կը հասնին։

Գողերը նոր զինուորականներու կը դիմեն երբ զինուորական այս նոր ուժը կը հասնի և կ'աւելցնէ իրենց չուրջի պաշարումը։ Հիւսէին փաշա հրաման կ'ընէ բանի ներս մտնել. իսկոյն զինուորները հակառակ արձակուած գնդակներուն կը յարձակին դրան վրայ և դռան խորտակելով ներս կը մտնեն։

Գողերէն ոմանք, յետին տագնապի մը մէջ պահ մը կը փորձեն փախչիլ պատուհաններէն դուրս ցատկելով կամ տանիքները ելլելով. բայց 10 հոգին ալ կը ձերբակալուին մարմին մարմինի բուռն կռիւէ մը ետք, որու միջոցին անոնցմէ 7ը կը վիրաւորուին և 3ը թեթեւ ճմլումներ կը ստանան։

Վիրաւորեալները պատգարակի վրայ Կալաթա-Սէրայ կը փոխադրուին։

Վիրաւորեալներն են.—Էսիրնէցի Խրիսթօ, Եանեանցի Անաստաս, Վասիլ, Անտրիքօ, Եէնիգիւղցի Սօկրատ, Եէնիչէհիրցի Խրիսթօ։

Զվիրաւորուողները.—Այ-Սթէֆանոսցի Աբօսթօլ, Նպարավաճառ Բարչօ և Եէնիչէհիրցի Խրիսթօ։

Անոնցմէ չորերը կրցան հարցաքննուիլ և միւսները չկրցան պատասխանել։ Զվիրաւորուողներէն Խրիսթօ ըսաւ թէ հիմայ պարապ կը պատէր. առաջ Քէմէր-Գուրկաղի և Թաշ-Քէօրիի մէջ սենեկապետութիւն կ'ընէր և քաղաք գալէն ի վեր Զոյիմի բարեկամին հետ ընկերակցութեամբ սենեակ մը վարձած էր, ուր ե-

եկեր էին նաեւ Անտրիքօ և Վասիլ։ Ինքը, որ նպարավաճառ էր, մերթ ընդ մերթ իրենց կուգար։ Երկու օրէ ի վեր Անաստաս և Վասիլ ալ իրենց հետ եկած էին և նպարավաճառը իրենց պէտք եղածը կը մատակարարէր։ Խրիսթօ խոստովանած է նաեւ Պուրկազի մէջ ընդդիմանալը զէնքով. սակայն թէ իրենցմէ ամէնքը զէնք չունէին, և իր ընկերները կ'ապրէին գողութեամբ։

Տան վարձակալուհին Սոֆիա ալ իր հարցաքննութեան մէջ ըսաւ թէ, ինք 9 ամիս առաջ հանրատուն մը վարձած էր Ղալաթիա, Պալըք Բազար, և անկից փոխադրուած էր Թօզ-Դօքարանի այս տունը։ Ուրբաթ օր գացած էր իր նպարավաճառին՝ Խրիսթոյի խանութը, ուր հանդիպած էր Զոյիմիսի, Անտրիքոյի և Վասիլի. հոն է որ սակարկութիւն ըրած էր անոնց հետ, սենեակ մը վարձու տալու։ Սոֆիա ըսաւ նաեւ թէ, նոյն նպարավաճառն էր որ իրենց կը մատակարարէր հաց, պանիր, գինի, օղի և այլն, և երկու օրէ ի վեր էր որ 2 նոր ընկերներ միացած էին իր վարձակալներուն։ Ասոնք ցորեկները դուրս կ'ելլէին և գիշերները սենեակը կը կենային։

* *

Շահեկան մանրամասնութիւն մը։

Իրենց ձերբակալման պահուն, գողերը փորձած են սպանել իրենցմէ մէկը, բայց արգիլուած են զինուորներուն կողմէ։ Դուցէ իրենց իմացականութիւնը ՀԷաս մը կրած էր այդ պահուն։

Վիրաւորները փոխադրուած են կեդր. բանտին հիւանդանոցը։

Աւազակութիւնները երեւան չեն հանած ո և է դրամական գումար։

Կռուի միջոցին Բ. կարգի գօմիսէր Մուսթաֆա էֆ. ձախ թեւէն վիրաւորուած է և Գ. կարգի նոյն անունով գօմիսէր մը ալ գանկին զանազան տեղերէն։

ՍՆԱՆԿ հռչակուեցաւ, Ղալաթիա, Հէնտէք Պաշի հասատուած տպարանապետ, Օննիկ Հալէպլեան։ Դատարանին անդամ Ճեմիլ պէյ Ֆիւժ գօմիսէր, և փաստաբան Իլիաս Սիմոնաքի և Խոսրովեան էֆ.ները առժամեայ սէնտիք կարգուած են։

ՏՕՔԹ. ՇԵՐԻՆԵԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Գում-Գարու Պատրիարքարան փողոց բնակող Տօքթ. Յարութիւն Շերինեանի համար գրած էինք թէ անարդարութեան դատ մը բացուած է իրեն դէմ. Առաջին դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ անցած շաբաթ օր, որու մասին հետաքրքրուողը կը գրէ «Իգտամ»։

Պառնկութեան մղելու ոճիր

«Գում-Գարու բնակող Տօքթ. Յ. Շերինեան ամբաստանուած է թէ կէտիկ-Փաշայի բնակիչներէն, Մաննիկ անուն կինը, պառնկութեան մղելով, ուրիշ տեղ մը փոխադրած է։ Պատժական Ա. ատեանին առջեւ տեսնուեցաւ այս դատը որ քանի մը վկաներու բացակայութեան պատճառով ուրիշ օրուան (վաղուան) յետաձգուեցաւ։»

Վստահ ենք որ արդարութիւնը խիստ պատիժ մը պիտի տնօրինէ այս կարգի զեղծ բժիշկներու, որոնց պաշտօնը քահանայինէն ալ նուիրական է երբ համարձակաբար կը մտնեն ամէն ընտանիքէ ներս ու կը տեղեկանան ամէն ընտանեկան գաղտնիքներու։ Առաջին անգամն է որ հանդիսատեսը կ'ըլլանք, հայ բժիշկի մը կողմէ գործուած հրապարակային անարգութեան մը որուն խսաբ պատժուիլը անուշադրանուն, նոյնիսկ բժիշկներուն ալ միակ իղձն է։ Այս տխուր դատին եզրակացութիւնը պիտի հրատարակենք։

ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՑՐԱՄ.—Այասուլուքէն կը գրեն թէ գիւղին արեւելեան կողմը տան մը յարդանոցէն ծագած և հրդեհը տան միւս մասերուն մէջ ալ տարա-

---

)(120)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

ՄՕՐ ՏԿՆ, ՄԱՐԻԱՄ Մ. ԳՕԶՈՒՆԵԱՆԻՆ

Սիրելի մա՛յր,

Հիմա այս պահուս ուր Աշխարհաբար Նարեկը վերջացուցի, երեւակայութեանս առջեւ կը պատկերանայ մեր ամարանոցի այն չքեղ ննջասենեակը, որուն առջեւ կը տարածուէր ընդարձակ բուրաստան-պարտէզ մը, հարիւրաւոր ծառերու ակնապարար պէսպիսութիւնով և երփներանգ ծաղիկներու պսպղուն հոյլով, որոնք զմրուխտի նման կանանչ մարգագետիններու մէջ՝ հոս հոն ցանցնցուած՝ հիանալի տեսարան մը կը պարզէին, երբ մանաւանդ առուակին ջուրն ալ գիլ գիլ հոսէր մարգագետիններուն տակէն, յաւերժացնելու համար անոնց դալարութիւնը։

Գիշերները երբ զաւակներդ մայրական հովանիդ տակ առած՝ առանձնայիր նոյն այն ննջասենեակին մէջ, չէիր ուզեր լոյս վառել, անոր համար որ մեր սրտին լոյսը մարած էր արդէն, հայրիկս իր թարմ երիտասարդութեան մէջ մեռած էր, աւանդ ձգելով քեզ իր երկու զաւակները՝ զիս որ հազիւ հինգ տարեկան կայի և եղբայրս որ վեց ամսու չէր դեռ, իսկ դուն՝ քսաներկու տարեկան ծաղիկ հասակիդ մէջ սեւեր հագած այրի մ'էիր, անգամ մ'ալ երկնային կեանքին մէջ հարս ըլլալ ուխտած տիպար որբեւայրի մը։

Ինչ միսթիք կեանք էր այն զոր կը վարէինք մութ սենեակին մէջ, ուր լուսնկան ծառերու ստուերախիտ տերեւներէն թափանցելով՝ պատուհաններէն ներս կը ցրցքէր իր տկար ցոլքերը, վարէն՝ հարիւր կանգուն հեռուէն հոսող գետակը կը ճողբար իր անվերջ ու սարսռեցուցիչ ճողբիւնով և Սահակ թաչանը կարծես աւելի զարդ մը տալու համար գիշերուան հանդիսաւոր լռութեան, աւանդական քրոջ սա՛, հակ սա՛, հակ անվերջ աւաղներով կ'ողբար կորանցուցած եղբայրը։

Այն տեսն քու անվերջ յուզումներուդ ու անդիմանելի կորուստիդ առջեւ փոխանակ սփոփանալու, արցունքներ թափելու, սրտէդ կուլայիր, և այն հասակէն՝ ինծի չդգացնելու համար աշխարհի դառնութիւնները, քովդ կը նստեցնէիր զիս ու մէկտեղ կ'երգէինք Նարեկացիի հոգեշունչ աղօթքները, «Ընկա՛լ քաղցրութեամբ Տէր Աստուած Հզօր, զդառնացողիս զաղաչանս», ո՛հ, տառապած հոգիի ի՛նչ համար Նարեկացիին Աստուծոյ ուղղած խօսքերը կրկնելէ աւելի ի՞նչ մեծ միսիթարութիւն կրնայ ըլլալ։

Արդէն դո՛ւն, սիրելի մայր, քաւ ընարութիւնդ բրած էիր և չարունակ կը կարդայիր Եունկի Գիշերները, Բենովաքէն և մանաւանդ Նարեկը. երեքն ալ հոգին ազնուացնող, բարքը վսեմացնող, բայց միսթիք գրուածներ, որոնց մթնոլորտին մէջ ապրելու այնչափ տենչ ունէիր։

Եունկն ու Բենովաքէն լիուլի կը հասկնայիր, իսկ Նարեկն ալ հոգիդ կը հասկնար, ինչպէս ամէն Հայ-Քրիստոնեայի հոգին կ'ըմբռնէնէ այն սրբազան ընթերցուածները՝ որոնք ժողովուրդին խօսածէն տարբեր, գրաբար ոսկեդեղիկ լեզուով կը կարդացուին Աստուծոյ տաճարներուն մէջ։

Տարիներ անցան, զիս դասիարակեցիր, դպրոց զրկեցիր, ո՛րչափ որ կրնայիր, և ես երիտասարդութեանս մէջ տեսնելով որ՝ թախիծի ու սուգի օրերդ անցընելէ և զաւակներդ մեծցնելէ ետք՝ Եունկն ու Բենովաքէն մոռցար, բայց Նարեկի համար ունեցած սէրդ աւելի կրկնապատկուեցաւ, քեզ և ամբողջ Հայ-Քրիստոնեաներուն ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու դիտումով, որոշեցի հանկարծ լեզուով մը՝ այլասերուած թարգմանել Նարեկը։ Այս մտադրութիւնս աւելի եւս որոշ գոյն մը առաւ, երբ՝ իր օժիտներուն հետ Նարեկ մը բերաւ մուսին, ինչ որ աւելի եւս զրգիռ մը եղաւ ինձ և անմիջապէս ձեռնարկեցի թարգմանութեան գործին։

Զեռնհաս անձնաւորութիւններ գիտեն արդէն թէ, ի՛նչ դժուարութիւններով ու յուսահատեցնող խրթնութիւններով խճողուած է այս սրբազան մատեանը, որուն խրթնութիւններուն մեծագոյն մասին պատասխանատուն հին ժամանակուան տգէտ ընդօրինակողներն են եղած։ Այս երանելիները բան մը չհասկնալով իրենց կարդացածէն, չեն կրցած ուշադրութիւն ընել գրաբարի նրբութիւններուն, որուն հետեւանքով չփոթութիւնը մտած է Նարեկներուն մէջ և այսօր կարեւոր կամ թեթեւ երկու հարիւրէ աւելի տարբերութիւններ կան Նարեկներու այս կամ այն տպագրութեան մէջ։

Այնչափ խրթին ու դժուար հասկցուող գործ մը, անախալ թարգմանած ըլլալու յատկութիւնը չունիմ. քանի որ Նարեկի մեկնութիւնը գրող Մ. Հայրերն իսկ շատ տեղ տարակարծիք գտնուած են իրարու։ Եւ արդէն իմ նպատակս ալ Աշխարհաբար Նարեկը ձեռքս բռնած՝ աստուածաբանական կաճառի մը առջեւ մրցումի ելլել չէր. ես կը փափաքէի

Ս. Գրիգոր Նարեկացիի այնչափ հռչակուած Աղօթագիրը, ժողովուրդին ամէն դասակարգին մատչելի լեզուով մը թարգմանել։

Եւ ուրախ եմ որ այս նպատակիս ալ հասայ, որուն բացարձակ ապացոյցն է ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԻՆ՝ մեծարգոյ հասարակութենէն գտած անօրինակ ընդունելութիւն։

(Շարունակելի)

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

«ՄԱՆԶՈՒՄ»ի ԴՐԱՄ ՎՃԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ»ի անուամբ Վճարուածը՝ միայն է դրամ, ինչ բանի փոխարէն որ ալ ըլլայ, միայն թերթիս Տէր եւ Տնօրէնին՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅԱԼԵԱՆԻՆ ստորագրութեամբ վաւերացուած ընկալագիրներով պէտք է կատարուի։ Ասկէ դուրս եղած ո՛եւէ է վճարում ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ է բացարձակապէս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐԸ

Թերթերէ ոմանք Պատրիարքարանի առաջին գործակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի և անոր երկրորդին տեղ այլ և այլ ընտրելիներու անուններ կուտան։ Մենք նկատողութեան առնելով այս պաշտօնին փափաքիլը, ոչ է թեկնածուի կամ ընտրելիի անունը չենք տար, չնախապաշարելու համար գործակատար ընտրելու պաշտօն ունեցող մարմինը։ Մինակ կը խնդրենք որ, ամէն նկատում, խմբ., նեպոտութիւն ոտքի տակ առնուին, և այս կարեւոր պաշտօններուն ընտրուին երկու անձինք, որոնք ըլլան ողջմիտ, պարկեշտ, վստահելի, հեղհեղմբոյր և վերջապէս բուն իսկ գործին մարդը։ Այս է գործակատարի ընտրութեան առթիւ մեր և ապահովապէս մեր բոլոր ընթերցողներուն կարծիքը։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Օրթաքէօյ Բազարի թաղ. Խորհուրդը, 2000 թթենիի տունկ հաւաքեր և Պոլիս զրկեր է չհրամի մշակութեան գործին նպաստելու համար։

ԳԱՂԱՏԻՈՅ առաջնորդ Եղիշէ Վ. Գալֆեան, իր՝ գաւառները այցելութիւնները յետաձգեր է, Յօզղատ թեմական գործոց կարգադրութեան համար։

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 8, երեքշաբթի օր, Պիլէճիկի Նորընտիր կուսակալ Մուսթաֆա Նուրի փաշա, ընկերակցութեամբ Այազլը Մուսթաֆա փաշայի և կառավարական ուրիշ բարձր պաշտօնատարներու, այցելեր է Առաջնորդարան, ուր ընդունուեր է սիրալիր կերպով Բաղ. Ժողովին անդամներուն և քաղաքին երեւելի ազգայիններուն կողմէ, արտաքոյ կարգի պատիներով և դպրոցական աղայոց երգերով։ Առաջնորդարանին դահլիճը զարդերով ծածկուած էր և հարկ եղած արժանավայել մեծարանքներէ ետքը Կառավարիչ փաշան երգերով և թափօրով առաջնորդուեր է տղայոց վարժարանին հիւրասրահը ուր կարդացուն ուչադրութեան արժանի ճառեր։ Ապա գանուող Կրէտէցի 7 գալթականներ բոցերուն մէջ մնացեն. ասոնցմէ 5ը ինքզինքնին պ տուն հանէն փողոց նետած են իսկ երկուքը չկրնալով ազատել ինքզինքնին ուշ ողջ այրուած են։

ՀՐԴԵՀ.— Իզմիր, Հավրա փողոց եաքոյի տունէն հրդեհ ծագելով, ընդամէնը այրած են 3 տուն ամբողջութեամբ և 2 տուն մասամբ։

ՎԱՌՆԱՑԷՆ փետր. 9 թուականով կը գրեն մեզ.— Այս շաբաթ գիշեր քաղաքիս Պալըք Բազարի կողմը փայտաշէն տունէ մը հրդեհ ծագեցաւ. մի միայն նոյն տունը և խանութ մը այրեցուն։ Վնասը իսկ մեծ պիտի ըլլար, եթէ քիչ մը հով ըլլար և Ցունական թաղը իր Այ Բանայիա եկեղեցիով հրոյ ճարակ պիտի ըլլար։

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

«ՄԱՆԶՈՒՄ»ի ԴՐԱՄ ՎՃԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ»ի անուամբ Վճարուածը՝ միայն է դրամ, ինչ բանի փոխարէն որ ալ ըլլայ, միայն թերթիս Տէր եւ Տնօրէնին՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅԱԼԵԱՆԻՆ ստորագրութեամբ վաւերացուած ընկալագիրներով պէտք է կատարուի։ Ասկէ դուրս եղած ո՛եւէ է վճարում ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ է բացարձակապէս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ո՞Վ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐԸ

Թերթերէ ոմանք Պատրիարքարանի առաջին գործակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի և անոր երկրորդին տեղ այլ և այլ ընտրելիներու անուններ կուտան։ Մենք նկատողութեան առնելով այս պաշտօնին փափաքիլը, ոչ է թեկնածուի կամ ընտրելիի անունը չենք տար, չնախապաշարելու համար գործակատար ընտրելու պաշտօն ունեցող մարմինը։ Մինակ կը խնդրենք որ, ամէն նկատում, խմբ., նեպոտութիւն ոտքի տակ առնուին, և այս կարեւոր պաշտօններուն ընտրուին երկու անձինք, որոնք ըլլան ողջմիտ, պարկեշտ, վստահելի, հեղհեղմբոյր և վերջապէս բուն իսկ գործին մարդը։ Այս է գործակատարի ընտրութեան առթիւ մեր և ապահովապէս մեր բոլոր ընթերցողներուն կարծիքը։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Օրթաքէօյ Բազարի թաղ. Խորհուրդը, 2000 թթենիի տունկ հաւաքեր և Պոլիս զրկեր է չհրամի մշակութեան գործին նպաստելու համար։

ԳԱՂԱՏԻՈՅ առաջնորդ Եղիշէ Վ. Գալֆեան, իր՝ գաւառները այցելութիւնները յետաձգեր է, Յօզղատ թեմական գործոց կարգադրութեան համար։

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 8, երեքշաբթի օր, Պիլէճիկի Նորընտիր կուսակալ Մուսթաֆա Նուրի փաշա, ընկերակցութեամբ Այազլը Մուսթաֆա փաշայի և կառավարական ուրիշ բարձր պաշտօնատարներու, այցելեր է Առաջնորդարան, ուր ընդունուեր է սիրալիր կերպով Բաղ. Ժողովին անդամներուն և քաղաքին երեւելի ազգայիններուն կողմէ, արտաքոյ կարգի պատիներով և դպրոցական աղայոց երգերով։ Առաջնորդարանին դահլիճը զարդերով ծածկուած էր և հարկ եղած արժանավայել մեծարանքներէ ետքը Կառավարիչ փաշան երգերով և թափօրով առաջնորդուեր է տղայոց վարժարանին հիւրասրահը ուր կարդացուն ուչադրութեան արժանի ճառեր։

ԳԻԼԷՃԻԿԻ առաջ. փոխանորդ Գրիգորիոս վրդ. Պալաքեան տեղւոյն մետաքսի գործարանին գործաւորուհիներէն 360 դրչ. հաւաքեր է։ Նոյնպէս փետրուարին երկու կիրակիներու իրիկունները եկեղեցւոյ մէջ 220 դր. հաւաքելով ընդամէնը 580դր.ի գումարը զրկեր է Պատրիարքարան, հիւանդներու պէտքերուն գործածելու համար։

ԵՐԷԿ, Գում-Գարուի պատրիարքական Մայր եկեղեցիին մէջ, հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Ղեւոնդեանց քահանայից ծոնին ժամագրութիւնը։ Ժամերգութեան ներկայ էին Եպիսկոպոս Պատ. Փոխանորդ Գէորգ եպիսկ. Երէցեան, Վահան Մոսափեան Յարութիւն էֆ., Մայր եկեղեցիի Թաղ. Խորհուրդին անդամները։ Մաղաքիա էֆ. Եիւսավէրեան, Յակոբեան և ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւններ։

Եկեղեցին աւարտելէ վերջ, ներկաները քահանաներուն սենեակը առաջնորդուեցան և պատշաճապէս հիւրասիրուեցան։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կը ծանուցանենք թէ Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին քարոզիչ Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Դանիէլեան կատարելապէս քաջառողջ վիճակի մէջ է և երկ Ղեւոնդեանց ծոնին առթիւ ներկայ գտնուած է ժամերգութիւններուն, հետեւաբար թիւրիմացութեան արդիւնք պէտք է ըլլայ իր նկատմամբ տարածուած այն լուրը թէ հիւանդ է։

ԿԸ ԼՍԵՆՔ թէ Կէպիկ-Փոչայի քահանաներէն Տ. Տրդատ քնյ. Պօյաճեան մատդիր է երկուշաբթի օր Երուսաղէմ ուխտի մեկնիլ իր մօրը հետ։

ԹՈՒՄԱՑԵԱՆՑ Պատուելիին գործած սխրագործութիւններուն և Քօլնանուն կոմսուհիի մը խումբ մը ընտանեղուկ հայ տղաքներ իր պաշտպանութեանը ներքեւ առնելու տրամադրութիւններուն նկատմամբ գրած էինք արդէն։ Ռումանաբնակ հայ կօչկակար մը, որուն զաւակը առած Բարիզ տարած էին չլացուցիչ խոստումներով, առաջին բաղաքներէն մէկը եղած է։ Խեղճ մարդը, խանութը, գործը ձգելով, ինքն ալ զաւկին ետեւէն Բարիզ գացած է՝ իրողութիւնը ստուգելու և տեսած է որ «կոմսուհի» բառածը պարտքի տակ խղդուող կնիկ մը է, որուն ազնուականութեան տիտղոսը հաստատող մագաղաթեայ վաւերագիրները — եթէ գոյութիւն ունին իսկ — անբաւական են իր որդեգրել ուզած աղջկոյ նոյն իսկ օրապահիկը հայթայթելու, թողունք դաստիարակութեան հոգը։ Մինչեւ իսկ իմացուեր է թէ, հարուստ բարեգործներէ դրամ հաւաքելէ ճարտար՝ մատդիր են եղեր Յիսուսեան կրօնաւորներուն յանձնել այն տասերկու տղաքը զորս Ռումանիայէն Ֆրանսա տարած էր Տ. Թադէոս քահանայի որդին։

Կօչկակարը նամակ մը ուղղելով Եւրոպայի Հայոց Առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Իւթիւճեանի, պարզած է այս ցաւառիթ իրողութեան բոլոր մանրամասնութիւնները, զորս իմանալ ու ստուգել իրեն բան գործ բրած է, արդարադատութիւն մը ու դարման մը խնդրելով։

Ս. ԳՐԿՈՅԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վերժէն Գ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 200 ֆր. նուիրած են Հիւանդանոցիս Աղն. Տէր և Տիկին Յակոբ էֆ. Մ. Սէլեան, ի Մարսէյլ։

ՉԵԿՈՅՑ

Յովհաննէս էֆ. Արիկեան առկէ տարի մը առաջ ամսօրեան մը չափ «Մանզումէ»ի լրաբերութեան պաշտօնը ստանձնած և յետոյ տպարանէն հեռացած է, հետեւաբար անկից ի վեր ո՛և է առնչութիւն ու յարաբերութիւն չունի ո՛չ թերթին և ոչ ալ տպարանիս հետ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ի

Ա Զ Դ

Յաւելիկայ Ուրբաթ (14 փետր.) Տեառնընդառաջի Տօնի օր, Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու հաստատութեան 196րդ տարեդարձն բլլալով՝ Պատ. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ Եպիսկ. Ճէվահիրեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել։

Յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհան գեղեան պաշտօն պիտի կատարուի ի հանգիստ հոգւոյ հիմնադրաց, դպրապետաց, դպրաց և համայն քարեարարաց։

Ի դիմաց Դպրաց Դասու
Դ Պ Ր Ա Պ Ե Տ
ԿԱՐԱՊԵՏ Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

11 փետր. 1903
Սամաթիա

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարցուի թէ ի՞նչու Ս. Սարգիս աղջիկ գողցող և պարթեւ Ս. Հայրապետը Մենծ-Պապուկ կ'ըլլան, —Բնէք, նոր հրատարակուած Անգիր Դպրութեան Բ. հատորի Դ. տարին մէջ գրուած է։

Դին ամբողջովին՝ 25 դրուշ։
Բառանուէնն՝ 10 դրուշ։

Դիմել Պաղատալեան գրատուն, Սուլթան-Համամ թիւ 14։

☞ Տես Խաչատուրեանի ծանուցումը Դ. երես։

ՍԱՐԱՖԻԹԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ամ. աբեն ագչ. գրա.	32—24½
» » էն եիւքսէք	32—32
» » էն աշաղը	32—21
Բուսէլի չրմէնն ագչ. գրնա.	123—⅜
» » էն եիւքսէք	123 ¾
» » էն աշաղը	122 ⅞

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ադիմնը Օս. ւիր	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	6—10
Ժուրնան	1 60
Սպիկասիոն Թրամվայ	192 -
Ասիրտնա	4—22
Գոբրօրասիոն	0—06
Գումէրսիայ	0—13.
Քրէտի Ֆոնսիէ Եժիբսիէն	266—
Լօրիսմ	83 -
Պանգ Նասիոնալ ոք Կրէդ	419 -
Թրանսվասալ	143 —
Ըրխբըմ Թասվիլմաթը	496—
Անասօլը չրմ ադիմնը	12—50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԹԱՖԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղ.ուան	ղ. բր.
Պէյղ մէճիտիյէ ֆարդը	108—
Մէթալիք	106 -
Ինկիլիզ ալթունը	110—03
Ֆրանսէզ ալթունը	87—27
Բօլ	90—10
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8 60

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 24 փետրվար

Ինկ. Եսկամը Ինկ. լիրասը	93—31
Օսմ. » գաբանոզ	29—37
» » Բ	59—57
» » Գ	29—75
Օսմանլը Պանգասը	13—87
Մըսըր Տուլ. մութթահէտէ	107—25
Գուլկար իսթիգրազը	91—
Գամպիօ Բարիզ 3 ալ վատէ	25—37½
Թրանսվասալ	5—62
Շարթրէթ	3—28

Բարիզ 24 փետրվար

Ֆրնս էսկ. 3% ֆր.	99—87
Եէնի Օսմ. էսկամը գարանոզ	30—10
Բուսէլի չրմնարիֆէրի	125 75
Իթալիա էսկամը	102 50
Բուխարիթ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթման	497—
Սբանեոլ	91—60
Թրանսվասալ	142—
Եժիբսիէն իւնիֆիէ	109—60
Զարթրէթ	87 50

Աստանաբոյժ Մ. Մարտիրոսեան
Տես Դ. երեսը

«ՅԱՆՁՈՒՄԻ»ՆԻՆ ԹԵՖԹԻՐԻԱՍԸ (139)

ՄԻՀԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՊԱՐԸ

ՏԵՐՏԵՍԹ

Նիքեզ բէվօլվէրիին գարբշարբարագ.

—Տիշարբտա օլան ասսթումը կէօնտէրէէյիմ եէրաէն կէլինճէէ գատար պէն վէ բէվօլվէրիմ՝ սիզի պիր եէրէ գօյվէրմէեէճէեիմիզաէն էմին օլունըզ։

Շարլ տէրին պիր նէֆէս ալուպ, վէ պաշնա կէլէն պէլանքն բիսսկիւլի օլտուզունտան քէսպը իթլահ իլէ տէտի քի.

—Բէք էյի, հէբսինի նագլ իսէֆէրիմ, լաքին պէն տէ քէնտի թարաֆբտան բարամ վէ սատագաթլա աէօյլէեէճէեիմէ պիր ֆիէաթ բապթ իտէճէեիմ։

Սէսինի սէրթլէշտիրէրէրէք.

—Արթըգ լագբրամը չէքինէճէք տէյիլիմ, պու կիճէ գաթլ իթթիյմ ատէմ՝ գօնթ տը Ֆրօզոլ թէսմիէ իտիլիեար. գումարտա գազանտարը 250000 ֆր.ը ղասպ իթթիմ. էկէր թէքլիֆ իտէճէեիմ չարթլարը գապու իտիպ վէ պանա մուավէնէթ իտէրսէնիզ, սիզ չիմտի 100000 ֆրանքքը վէրիրիմ. տինլէեինիզ։

Մարքի՝ Նիքեզ պիր գալ սահթ իչինտէ կիւզէրան իտէն վուգուտթը պիթթավսիլ նագլ իթտի։

Մէրգում հիքեաէսինի թէքմիլ իտիպ պիթիրմէսիյէ, Նիքեզ բէվօլվէրինի ճէպինէ գօնարագ գրեամ իլէ Շարլէն էլինի ալուպ սըգարագ տէտի քի.

—Աչգ օլսուն, երկիթ ատէմ իմիչսին. 100000 ֆրանքը վէր տէ գօնուչալամ։

Տէլիգանը էլինի չիթէսինին պիր տէլիեինէ օսգարագ, գօնթ տը Ֆրօզոլը գաիմէ տէֆթէրինի չըգարուպ վէ իչինտէն պիր չօգ պանգ գաիմէլերի իսրաճ իլէ Նիքեզէ ուզաթտը, մէգպուր գաիմէլերի տրգգաթլա մուտեէնէ իտիպ ճէպինէ գօնարագ տէտի քի.

—Գօնթ տը Ֆրօզոլը գաթիլի տօսթունը Մագսիմ տիր. ֆիքրինիզ բէք կիւզէլ տիր, պէն տէ օլամ պէօյէ հարէքէթ իտէրսիմ. գօնթուն քէնտի աղզընտան եագընտա կիտէճէեինի իչիտիպ վէ քէնտիսինէն պիր չարեէք էվվէլ չըգաղը իչին տալիէ մէմուրլարը կէլիպ գօնթ տը Ֆրօզոլը գաթիլինի գումարխանէսէն սիլալ իտէրլէր իսէ, օրատա պուլունանլար թապիի «Մագսիմսէ չիւպէհէմիզ վար» տէեէճէքլէր տիր. տօսթունուզը պէօյլէ զուլմէթլի կիճէէ նէրէեէ կիթմէքսէ օլտուզունը պիլմէքլիեինիզ լազըմ տը։

—Օ՛... պունը բէք կիւզել պիլիյորում. քէնտիսինէ ինթիզար իթմէքսէ օլան կէնճ պիր գըզըն խանէսինէ կիթմէքսէ իտի. օրատա պուլունտուղը սահաթլարը քիմսէեէ խապեր վէրմէյէճէք տիր։

—Զունքի պունը իթիրաֆ իտիշի սէվմէքսէ օլտուղը գըզըն նամուսունը իսլալ իթմէք օլտուզունտան, քէնտիսինի խէլաս իթմէք իչին պու հարէքէթտէ պուլունմադա միգթիէտիր տէտիլ տիր։

—Թամամ հէր չէյ եօլունտա, իտթիֆաի ճինանէթ իչին, ճինանէթին իճրա իտիլտիեի զէման նէրէտէ պուլունտուղունը տա խապէր վէրմէմէճէք. իչթէ պիզէ իգթիզա իտէն տէ պու տրը. պու նամուսլու տէլիգանլէրնն չու սըրընտան իսթիֆատէ իտէպիլիրիզ։

—Լաքին տալիեի Մագսիմ հագգընտա նամսըլ չիւպէհէտ տիւշիւրմէլի։

—Օ՛ֆ, պու բէք գօլայ տրը. պէն տէրէօհտէ իտէրիմ, զէհիր չիչէսի տուրույօր մը։

Շարլ չիչէեի նէքիզէ ուզատարագ.

—Իյթէ պուրատա...։

—Եվվէլա պօչալտալը։

Շիչէեի քէմալը տրգգաթլա պուրունլարընտան ուզագ թուռթարագ պօչալիթալար։

—Մէօյլէտիեիմ կիպի գօնթ տը Ֆրօզոլ գում արապալարընտան պիրինին իչինէ գօնուլուը. պու սահաթտա Բարիզէ նէչը օլունտուզունտան, տալիէ չիւպէհէպ թէհարրիեթթա պէտ իթմիշ տիր. պէլէտիէ տօեթօրլարը գօնթուն նէ իլէ էօլտիրիլտիեինի մութլագա քէչֆ իտէճէլերինտէն, պունուն տա միչքիլիմիզի հալլ քթմէեէ այրուճա մէտարը օլաճագ տրը։ Շաեէթ քէչֆ իտէմէլէրսէ, պէն խապէր վէրմէմէի տէ տէրէօհտէ իտէրիմ. իյթէ կէօրիեեօրսունըզ քի չիչէնին աղզընը էյիճէ գաբարամ։

Իչինտէ պիր իքի տամլա տահա «սիթ պրօսիք» վար, պիղէ լազըմ օլան տա պու գատար տրը. գումարխանէեէ պէր վէճճը միեթատ տէվամ իտիպ օրմագ իւզրէ պիլարէեէ մասսուիեէթինի իսպաթ իթմէք զայրը միւմքին օլամագ տրը։

—Օ՛ֆ, միւքէմմէլ, բլանընզը թահսինէ յահան վէ գէնիմքինէն տէ տահա ուսթալագը տրը։

(Տէվամ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պաակերճերով զարդարուած կը պարունակէ

ԲԱՍԻՄի սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՔԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ատանաւարներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԵՆՏԷՐԵԱՆի Ակնցիի նոր Թիփերը. Մարբիտեա բանայիրի պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիրը, ֆօնօկրաֆը, եղեռցականութիւնը, եւլն։

Երրոպական բոլոր վէճհապետներու եւ Վէճհապետհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։

Գին 5 դահեկան || Թղթասարով 6 դին.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱՊ-ԱԻ ՇԱՏԷՈՒ 38

ԱՐՋՈՒԻ ՀԱՄԻԷԹԼԷ ԶԷՆԿԻՆ ՕԼՄԱԳ ԻՀԹԻՄԱԼԻ

Իզմիր Համիաիլ Սէնսի սէքթէպի սէնֆաթթնա մասսուս օլմագ իւզրէ Հիքիմէթը Սէնիյէնին միւասատէսիյլէ թէրթիպ վէ քէչիտէ իտիլէն բիեանագօնը հէր թարաֆնա կէօրտիւկի բաղպէթ վէ էնճիյէթը ումումիյէտէն տօլաեը պու տէֆա եէտինճի թէրթիպի չըգաբրլարընտան պիհիմէմէ էյթամբէրվէր զէվաթը ալիյէ վէ միհթէրէմէ իչպու բիանագօնը իյթիրագ վէ իչթիրասընա տավէթ օլաճուր։

Թալէի եավէր օլանլարա էն պէօյիւմ իրամիյէ 500,000 դրուշ

Մէնմուի պիլէք 12,000 ատէս օլուպ 6,000ի մէնիսիյէ 20տէն գիյրտէ կէսսքէրիլէն բագսիմաթ միճիպինճէ 4,657,600 դրշ. գազանանագ տրը։

1	ատէտ միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ	150,000	150,000	8	Իքրամիյէ	5,000	40,000
6	ատէտ միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ	10,000	60,000	3	»	4,000	12,000
1	իքրամիյէ	350,000	350,000	2	»	3,500	7,000
1	»	100,000	100,000	16	»	3,000	48,000
1	»	65,000	65,000	5	»	2,500	12,500
1	»	60,000	60,000	3	»	2,200	6,600
1	»	55,000	55,000	30	»	2,000	60,500
1	»	50,000	50,000	5	»	1,800	9,000
1	»	45,000	45,000	8	»	1,600	12,800
2	»	40,000	80,000	31	»	1,500	46,500
1	»	20,000	20,000	8	»	1,400	11,200
1	»	14,000	14,000	10	»	1,200	12,000
1	»	12,000	12,000	139	»	1,000	139,000
3	»	10,000	30,000	11	»	900	9,900
2	»	9,000	18,000	321	»	800	256,800
5	»	8,000	40,000	6	»	700	3,600
3	»	7,000	21,000	5,356	ամօրթի		2,781,000
2	»	6,000	12,000	———			———
	Գազանանագ պիլէթլէրին մէճմուը			6,000	ատէտ		4,657,600

Իսապէթ իտէճէք իքրամիյէնին եէքիւնի

ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԳԻՆԱԹ

1/1 թամ պիլէթ հէր քէչիտէ իլունն 4 մէճա. || 1/4 բապի պիլէթ հէր քէչիտէ իլունն 1 մէճա.
1/2 նըսֆ » » » » 2 » || 1/8 սէքիզ » » » » 1/2 մէճա

Շըբարըշ վիրէճէք միւհթէրէմ միւթերիլէր պիլէթլէրին էսմանընը չրգեն եա մանատաօսի, եախօտ բալիչա օլարագ բէչինէն իրսալ իյլէմէլէրի լազըմ տրը։ Հէր միւթերիեէ քէչիտէ օլան բիեանգօնը լիսթաբը իրսալ օլունճաձը կիպի մէդգիբը բիեանգօնը չէրսիթինի հավի բըլան տաբի իրսալ գըլընը։

Պիլէթլէր՝ զիյրտ պէեան օլընան գօլէքթէորլէրին մաղազալարընտա ֆիրուխթ օլընմագտա տրը.

ԻԶՄԻՐՏԷԳԻ ԳՕԼԷԳԹԷՕՐԼԷՐ

Եաւուզ Օղլը խանընտա Միսաքմօ. բուքեան վէ չուրէքեատը էֆէնտիլէր։
Սէրվիլի խանընտա Եազօ Բուսօ էֆ.
Զուգա պէտէթէնինտէ Նիսիմ Տավիտէս էֆէնտի.
Արապ խանընտա Մօրտախայ Լէվի էֆ.

ՏԻՐՍԱԱՏԷԹՏԷԳԻ ԱՃԷՆԹԱԼԱՐ

Սիրքէճիտ Քիչիւք Իսմայիլ փաչա խանընտա նումէրօ 8, Տավիտէս վէ Վէնթուրա էֆէնտիլէր.
Կալաթատա Եավեար խանընտա Տավիտ Եէրուշալէմի էֆէնտի.

ԱԹԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱՆ 1808ԻՆ ԺՕՐԺ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.— 3,437,000
Արկածելոց վճարուած. — 15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԶԱ ՍԻԹԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրուբեան ճիւղ

Դրամագլուխ 5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ 1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով Առագաստանաւով։ Բեռնանաւով և երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններ և սակագիններ։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ

Վէնքէրթիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր չատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմսըն խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ ՆԻԿՈՂԱ ԺՕՐԺԻՆՏԻՆ

Ընդհ. Գործակալ ԺՕՐԺ ԿԱՊԻԷՐԱԼ

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՇՄԷԷԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ

ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսպօզսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նամլ օլմուշ տրը։

Եալնոզ Ամէրիգա 12,000 ամէրիքեան դոլար 9,000 ռուսական ռուբլի։

1904

Իյթէ եէնի պիր սարբա տուխում էյլէսիք։ Միրուր իսէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինճաէն ալէյհ վուգուտթը թարիխիյէ սըրասընա գայտ օլունմուշ տրը։ պու տէվրին թէրագգիյաթը՝ ալէյ ումում չաեանը հայրէթ պիր տէրէճէէաէ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիյմէք ֆէվզ էլ տէ պիր թէթերագգը տէեիլ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ թրբան մաքինասընին իճատընտան պէրու պու անէ տէկին ատանաթը մուհիմմէի մէգպուրէտէ կէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանին հէր պիր թարաֆընտա էն միհիմմ պիր մէվգը թուտմուշ օլան ֆապրիգա՝ Տիրինկ վէ գումբանիասը օլուպ, իսալ էյլէսիեի մաքինալարը սաթուն ալանլարին հատտ ու հիսապը եօգ տրը։

Իսթէեէեկլէրէ գաթալօգ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզգիբը տէֆթէրտէ պիյմէնէ մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմէթ իթմէ «Իտիալ Տիրինկ» նամ թրբրան
» » » օրագ պիյմէ » » » թրբրմգ

կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմզըն բէսմիերի մէվճուտա վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասրզ վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆբմզգտան թարիֆի խրիմիշ տիր։

Պու մաքինալարն եէկեանէ տէբօզիթօսը՝ Տէրսէատէթտէ Կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ ը մաղազալարտա, Մ. Սիանէյ նումէր վէ գումբանիասը տրը։

Ա՛ԽԻՆԹՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄԸ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՆ

Բարիսէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նումէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՃԻՐԱԼԻՔԻՆ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէյնին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէյն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթայը խանէյէրին գրմէթի 19,000,000 »

ԷՕՄԻՐ ՃԻՐԱԼԻՔԻՆ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէյն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթայը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԻՔԷԹ դաեէթ միւասիտ չէրսիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իսէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

Ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐԻՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ամանսը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընտա տրը։

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ

Տ-ԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐԱՆԱՑ

Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար Եօգուշ, Մեծ Նոր Խանի մէջ, վարի յարկ, Թիւ 47։

ՆԱԿԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարուներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քղանք, ձեռնոց, անտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրատներ հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և չատ մը ֆանթէզի ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն գժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ԿՈՒԶԷՔ

Լաւագոյն պարող մը ըլլալ չատ քիչ ժամանակի մէջ, ու նոյն իսկ մէկ ամսոյ օրուան մէջ սովրիլ, խիստ դիւրաւսոյց մեթոտի ու մասնաւոր դասախօսութեան միակ պայմաններով

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

Դիմեցէք՝ Բերայի կողմը Կալաթա-Սէրայ, Խրխթաքի Խանի (Սիթէ տը Բեր) դրան մէջ սոփրիչ Մ. Աշիկ խանութը։

Պոլսոյ կողմը, Մեծ Շուկայ, Գալֆաքճըլարի դուռը Գէսճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 20—1

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիտ քեսրն (Էճզախանէի թիւրքիէ) եէվմը քիւշարտանան պէրի կէօսթէրտիի ինթիգամ վէ տրգգաթտան վէ իհզար օլընան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալխիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլերինէ նիւմունէի իմթիսալ օրմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տրգգաթ վէ իհթիմամա մունզամ օլան թէճարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերճէ սարլ նազարը էհէմիյէթէ ալընաճագ մէվզուատան պայլճասը տրը. մամէնին միւսլլէմի վէ տէվարիը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլացը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէչխսէնին պէքլէնիլէլ չու խրտէմաթը միւթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթ քեարի օրմագ իւզրէ եէվմը թէչսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիմէլ զուէֆայի խասթէկիան մէճճանէն թէտավի իթթիրիմէք վէ մուալէճաթը լազըմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտտաքէարլըգլար նազարը տրգգաթա պէնճագ օլուր իսէ, պու էճզախանէնին իսթիճսալը մէնֆաաթտան զիյատ հէմճինսինէ խրտէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթերվերի իւզէրինէ թէչսիս իտիլմէ օլտուղը ատրսալ թաչին իտէրիյէթ չու թատատա օլընան հիմէմաթը մասրուֆէտէն նայի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իհրաղ էյլէմէլ վէ պու եիւզէտէն տէ էրպապը միւրաճաաթէն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթքպպանը տախի խօչնուտխնի ճէլպ էյլէմէլիտիր։

Մէզգիբ էճզախանէսէ քեաֆֆէի իլէլ վէ էմրազատա քէսպը իսթիսասը թամ էյլէմէլ մէշահիրը աթքպպա հէր կիւն էվգաթը մուայենէսէտ հազըր պուլունտըգլարը կիպի զիւքիւր ու իւնսաէ մախսուս օրմագ իւզրէ տէ մուայենէսխանէլէր մէվճուտա տրը. էճզախանէտ պուլընան ալէ-թթ վէ էտէվաթը ֆէնսիէ-ինին միւքէմմէլիյէթի սէպպի իլէ եէկեանէ տէնիրմէյէ չայան օլան (թահիլիխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէնին Էվրօբատա տօգուզ սէնէ թահսիլ իսթիրիւտիքտէն սօնրա իլէ տէֆա օլարագ՝ քիմիակիր տիբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալլիմէրինտէն Տօքթօր Ամէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյէին ֆէնսը թահսիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասրլ մալիմ իսէ, էվրօբաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյէ պէաճնը ինսանատա միհթաճը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահսիլ աթքպպաեա իհզար վէ պիտայէն ալէյհ աթքպպայի մուամիլէյհիմմն իլէրինի պիր գաթ տահա թէհսիլ իթմէքսէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէա թահսիլ վէ իհզար իթմէքսէ տիր։ 8—8

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՐԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Դարձ Տ. Կրօնիդէս քահանայի Նալբանդեան, 430 հրատարակութիւն Դաւթեան գործակալութեան։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պաակերճերով զարդարուած կը պարունակէ

ԲԱՍԻՄի սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՔԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ատանաւարներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԵՆՏԷՐԵԱՆի Ակնցիի նոր Թիփերը. Մարբիտեա բանայիրի պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիրը, ֆօնօկրաֆը, եղեռցականութիւնը, եւլն։

Երրոպական բոլոր վէճհապետներու եւ Վէճհապետհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։

Գին 5 դահեկան || Թղթասարով 6 դին.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱՊ-ԱԻ ՇԱՏԷՈՒ 38

ՊԷԼ ՍՕՂԼՈՒԳԼՈՒՂԸՆԸՆ

ՍՈՒՐԷԹԸ ԳԱԹՏՅԷՏ ԹԷՏԱՎԻՍԻ

Տօքթէօր Տիմիթրի Հարմանտաս Եվրոբատա իճրա իթթիկի սօն սէյեահթընա թրպճա եէնի մուվաֆֆագըբեէրէր էլամ իթմիշ օլմագլա, տախիլէն միտէի վէ պէօպրէկէրի իրամ իսէճէք աղզը իլեաբար վէրսէքսիրին վէ եաբընզ ալթը կիւնատէն պէլ սօղուգլուղընը գաթիյէն թէտավի իսէր. Թէրէստիւտ էէնէրէր խասթալեգլարը թէքմիլ սազալարգտան սօնրա իւճրէթի թէտավիի վէրէպիտիրէր։

ՖՐԷՆԿԻ.— Ղաեէթ եէնի վէ Եվրոբատա թաթպիգ օլուսան սօն ուսուլ իլէ Ֆրէնկի խասթալեգները թէմամ մուվաֆֆագբեէրէլ թէտավի իսէր։ Հէր կիւն սահաթ տէօրթէն օնա գատար Գալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինտէ Դարագուշ օթէլինին գարշըսընտա լամպոնը տիւքքեանընըն իւզէրինէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիսանէսինտէ պուլունուր։ 24—2

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Թ. ՔԻՐԻՍՔԻՏԻՍ

Սիրէնի, բրամուէյի ճամբուն վրայ թիւ 18

Կը ծանուցանեմ արգոյ հասարակութեան թէ, հնարած մէկ նոր գրութեան շնորհիւ, անգործածելի դարձած ակռաները առանց քաշելու կը դարմանեմ և կը լրացնեմ։ Ինչպէս նաեւ կը պատրաստեմ նոր ակռաներ յար և նման բնականին։

Իսկիւտար Գալֆին Պաղը, նոր շինուած թատրոնին ճիշդ դիմաց 600 կանգուն գետին մը կայ ծախու, որ անկիւնի գլուխ է. և տասներկու կանգուն երես ունի ճատտէին վրայ ու 50 կանգուն երես ալ՝ փողոցին մէջ. ծովակողաց ու խիստ օգտաւոր. յարմար օգուտ ընելու համար։ Դիմել «Մանգուվէի խմբագրատունը։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա ձամիի կողմը, Լիւքսէնպուրկ սրճարանին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու պայմանաւ։

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկիի, բլաթինի և քարուչուի վրայ նորը։ ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու ամրատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռներ»։ Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՒԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱՒՈՐ

Կարօտելոց ձրի դարմանում

Տէր և Տնօրէն

ԳՈՅ ՀԱՆԵԱՆ & ԱՂՈՅՆԻԿՅԱՆ